

Ešebno zvitkos le Samueloskro

O Elkanah the leskri famelija

¹ Sas jekh murš andral e fajta le Cufuskri, savo pes vičinelas Elkanah. Ov bešelaso andro foros Rama pro brehi le Efrajimoscro. Leskro dad sas o Jerocham, savo sas o čhavo le Elihuskro, o Elihu sas čhavo le Tochuoscro a o Tochu sas čhavo le Efrajimoscro le Cufuskro.

² Le Elkanah sas duj romňija. Jekh pes vičinelas Anna a dujto Penina. La Penina sas čhave, ale la Anna na sas.

³ O Elkanah phirelas sako berš andral peskro foros andro Šilo te anel obeta a te lašarel le Nekzoraledere RAJES. O Chofni the o Pinchas, o čhave le Eliskre, sas ode o rašaja le RAJESKRE.

⁴ Kecivar džalaso o Elkanah te obetinel, delaso olestar kotor peskra romňa la Penina the savore lakre čhaven the čhajen.

⁵ Ale la Anna delaso duvar ajci, bo la kamelas, kajte o RAJ kerđa, hoj la našti uľa čhave.

⁶ Vašoda, hoj o RAJ kerđa, hoj la našti uľa čhave, e Penina la furt trapinelaso a dukhavelaso le lavenca.

⁷ Kada kerelas e Penina berš pre beršeste, kecivar e Anna džalaso andro kher le RAJESKRO. Avke pre late džalaso, hoj la anelas andro roviben a aňi na chalas.

⁸ Lakro rom latar phučla: „Anno, soske roves a na chas? So sal ajsi smutno? Či na som tuke buter sar deš čhave?“

La Annakri modlitba

⁹ Jekh džives, sar imar dochale a dopile, e Anna uštıla a gela pes te modlinel. Sar o rašaj o Eli bešelas pre peskro stolkos paš o vudar andro kher le RAJESKRO andro Šilo,

¹⁰ e Anna rovelas bara žalaha a modlinelas pes ko RAJ.

¹¹ Diňa kadi vera: „Ó, Nekzoraleder RAJEJA, dikh pre mande, pre tiri služobnička! Dikh pre miro pharipen! Leper tuke pre ma a ma bister pre ma, mangav tut! Te man deha muršores, dava les tuke, RAJEJA, medik ča dživela. Leskre balendar pes e čhuri na chudela.“

¹² Sar pes imar buter modlinelas anglo RAJ, o Eli dikhelas pre lakre vušta.

¹³ Oj pes modlinelas andre peste avke, hoj ča o vušta lake phirenas. Vašoda, hoj la na šundolas, o Eli peske gondolinelas, hoj hiňi mači.

¹⁴ Phučla latar: „Dži kana mek aveha mači? Preačh imar te pijel mol!“

¹⁵ E Anna leske odphenda: „Nane oda avke, rajeja miro, me som džuvli, sava hin bari žala andro jilo. Na pilom mol aňi aver pijiben. Ča phendom avri miro pharipen le RAJESKE.

¹⁶ Ma le tira služobnička sar nalača džuvla. Oda, so vakeravas dži akana, sas mira bara žalatar the pharipnastar.“

¹⁷ O Eli lake odphenda: „Dža andro smirom. O Del le Izraeloskro mi šunel avri tiro mangipen.“

18 Oj odphenda: „Som tiri služobnička. Mi arakhav milost' andre tire jakha.“ Avke e Anna palis geľa het, čala a imar na sas smutno.

La Annake uľol o Samuel

19 Sig tosara uľile, laľarenas le RAJES a gele pale khere andre Rama. Palis o Elkanah paľila peskra romňaha la Annaha a o RAJ peske pre late leperďa.

20 Pal varesayo časos e Anna ačhila khabňi a uľila lake muršoro. Diňa leske nav Samuel, bo phenda: „Mangľom mange les le RAJESTAR.“

21 O Elkanah džalas peskra čala famelijaha, hoj te anel le RAJESKE e beršeskri obeta the o daros, pal savo diňa lav le Devles,

22 ale e Anna leha na geľa. Peskre romeske phenda: „Sar o čhavoro imar preačhela te pijel o kolin, palis les anava a sikavava le RAJESKE, hoj te ačhel ode pro furt.“

23 „Ker avke, sar dikhes, hoj hin mištes,“ phenda lake o Elkanah. „Ačh khere, medik o čhavoro na preačhela te pijel o kolin. Mi ačhel pes avke, sar o RAJ phenda!“ Avke e Anna ačhila khere, medik les na preačhila te del te pijel.

24 Sar o čhavoro preačhila te pijel o kolin, anda les peha andro kher le RAJESKRO andro Šilo, kajte o Samuel sas mek igen ciknoro. Anda peha the trineberšengre bikos, jekh gono aro the mol andro cipuno gono.

25 Sar le bikos murdarde a le čhavoress ande ko Eli,

26 e Anna phenda: „Mangav tut, rajeja miro, avke sar tu džives, čačipen tuke phenav, me

som odi džuvli, savi ačhelas kade paš tute a modlinelas pes ko RAJ.

²⁷ Vaš kada čavoro man mangavas a o RAJ man šundā avri.

²⁸ Akana me les dav le RAJESKE, hoj te el leskro calo dživipen.“ Palis chudle ode te lašarel le RAJES.

2

La Annakri gili

¹ E Anna pes modlinelas kavke:
„O jilo mange radisaŀol andro RAJ;
o RAJ man diņa zor.

Miro muj asal mire űeprijatelendar!
Radisaluvav, bo tu man zachraňindal.

² űiko nane ajso sveto sar o RAJ;
nane űiko, ča tu jekh;
nane aver Skala, sar hin amaro Del.

³ Preačhen tumen te presikavel,
ma vakeren avke barikanes;
bo o RAJ hin o Del, savo džanel savorestar,
ov sudzinel savoro, so keren o manuša.

⁴ O luki le zorale slugađengre phadžon,
ale ola, ko na birinen, chuden nevi zor.

⁵ O čale peske mušinen te zarodel pro maro,
ale o bokhale imar na bokhaŀon.
Odi džuvli, sava na sas čhave, ločhol eftatovar,
ale odi džuvli, sava sas but čhave, šučol avri.

⁶ O RAJ lel o dživipen a del o dživipen,
bičhavel andro Šeol* a lel odarik avri.

⁷ O RAJ del o čoripen the o barvalipen.
Varekas thovel tele a varekas hazdel upre.

---

* **2:6** Oda hin o than, kaj hine o mule.

⁸ Le slabes hazdel andral o prachos;
le čores cirdel avri andral e čik,
hoj len te thovel te bešel le rajikane manušenca
a te thovel len te bešel pro pačivalo tronos.
Bo le RAJESKRE hine o slupi, so likerem e phuv,
bo pre lende ačhađa o svetos.

⁹ Ov stražinel o pindre peskre pačivale
manušengre,
ale o bijedevleskre ņemisałona andro kalipen,
bo ņiko na zvířazinela peskra zoraha.

¹⁰ Ola, ko džan pro RAJ, ena zničimen,
herminela pre lende andral o ņebos.

O RAJ sudzinela cali phuv.

Peskre kralis dela zor;

hazdela upre peskre pomazimen muršes.“

O čhave le Eliskre

¹¹ O Elkanah geła pale khere andre Rama, ale o
čhavoro o Samuel ačhila te služinel le RAJESKE
paš o rašaj Eli.

¹² O čhave le Eliskre sas nalačhe a na daranas
pes le RAJESTAR.

¹³ Na likerenas pes ko manuša avke, sar pes
le rašajendar užarelas. Bo sar vareko anelas e
obeta, avelas le rašaskro služobňikos la vidlaha
akor, sar pes o mas tavelas.

¹⁴ Demelas laha andro kotlos, piri, panvica abo
čaro a savoro, so e vidla zachudelas, peske lelas.
Kavke kerenas savore Izraelitenge, save avenas
andro Šilo.

¹⁵ A mek paš oda; angloda, sar labarenas o
žiros, avelas le rašaskro služobňikos a phenelas
oleske, ko obetinelas: „De mange o mas, hoj les

te pekav avri le rašaske. Bo na prilela tutar o mas tado, ale ča jalo!“

¹⁶ Ale te vareko leske phenelas: „Ešeb kampil te labarel o žiros, palis tuke le, so kames,“ ov leske odphenelas: „Na! De mange oda takoj, bo sar na, ta lava mange oda silaha!“

¹⁷ O binos ole terne muršengro sas igen baro anglo RAJ, bo dikhenas tele le RAJESKRE obeti.

O Samuel andro Šilo

¹⁸ O Samuel služinelas anglo RAJ a sas pre leste urdo o efodos le lanostar.

¹⁹ Leskri daj leske sako berš sivelas plaštocis a anelas leske oda akor, sar peskre romeha avelas pre sakoberšeskri obeta.

²⁰ Sar o Eli požehñinelas le Elkanah the leskra romňa, phendã: „Mi del tut o RAJ kala romňaha avre čhaven vaš kada, savo sas avrimanglo a dino prekal o RAJ.“ Palis gele khere.

²¹ O RAJ požehñinda la Anna andre oda, hoj lake ulile trin muršora the duj čhajora. Ale o Samuel barolas avri anglo RAJ.

O Eli dovakerel peskre čhavenge

²² O Eli sas imar igen phuro a furt šunelas pal savoro, so kerenas leskre čhave savore Izraelitenge, the pal oda, sar pašlonas le džuvlenco, save služinenas anglo vudar andro Stanos le RAJESKRO.

²³ Dovakerelas lenge: „Oda so tumen keren? Savore manušendar šunav pal tumende ča nalače lava.“

24 Preačhen aleha, čhavale mire! Nane oda lačno hiros, so džal pal tumende maškar o manuša le RAJESKRE.

25 Te kerela manuš namištes le manušeske, o Del vaš leske rušela, ale te vareko kerela binos anglo RAJ, ko vaš leske rušela?“ A vašoda, bo na šunenias peskres dades, rozhodňinda pes o RAJ, hoj len murdarela.

26 Ale o terno Samuel barolas a le RAJESKE the le manušenge sas pre dzeka.

O prorokos prevakerel ko Eli

27 Jekhvar avla ko Eli le Devleskro murš a phendā leske: „Kavke phenel o RAJ: ‚Sikađom man tire dadeskra famelijake, sar mek sas otroka andro Egipt tel e zor le faraonoskre manušengri.

28 Kidňom mange les avri rašaske maškar savore izraelika kmeňi, hoj pre miro oltaris te anel o labarde obeti, te labarel o kađidlos a te urel anglal mande o rašajiko efodos. Tira famelijake diňom savore labarde obeti le Izraelitengre.

29 Soske tele dikhen mire obeti the dari, save prikazindom te anel mire manušenge? Soske des tire čhaven bareder pačiv sar man a des lenge te chal ola nekfeder kotora mire manušengre obetendar?’

30 Vašoda kavke phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro: ‚Kajte phendom, hoj mange služineha tu the cali tiri famelija sar rašaja pro furt‘, no akana tumenge phenav, hoj oda na kerava. Me dava pačiv ča olen, ko man dena pačiv, a olen, ko man na dena pačiv, na dava pačiv aňi me.

³¹ Avel e ora, kana murdarava savore terne muršen andre tiri famelija avke, hoj ņiko tumendar pes na dodživela dži o phuripen.

³² A tu dikheha ča o pharipen andre miro kher, a kajte me požehņinava le Izrael, ņiko andral tiri famelija pes na dodživela dži o phuripen.

³³ Ale oda, ko ačhela te dživel andral tiri famelija sar rašaj anglo oltaris, tuke kerela ča o pharipen the o roviben a savore tire potomki merena andro nekfeder berša.

³⁴ Sar znameņje tuke ela oda, so pes ačhela soduje tire čhavenca, le Chofniha the le Pinchaso: Sodujdžene merena andre jekh džives.

³⁵ Ačhavava mange verne rašas, savo kerela savoro, so hin andre miro jilo the andre miri godi. Zoraľarava leskre čhaven, hoj mange te služinen pro furt angle miro pomazimen kralis.

³⁶ Ko ačhela te dživel andral tiri famelija, avela anglal leste te bandol, hoj te chudel jekh rupuņi minca abo jekh kotor maro. Phenela leske: Mangav tut, thov man andre varesavi rašajiko buči, hoj man te el so te chal.“

3

O RAJ ačhavel le Samuel prorokoske

¹ O terno Samuel služinelas le RAJESKE anglo Eli. Andre oda časos sas o lav le RAJESKRO igen vzacno a o videņja na sas igen but.

² Jekhvar rači pašlolas o Eli, savo imar na dikhelas mištes pro jakha, pre peskro than.

³ Le Devleskri lampa mek švicinelas, sar o Samuel pašlolas andro chramos le RAJESKRO, kaj sas e archa le Devleskri.

⁴ Androda o RAJ vičinda pro Samuel.

Ov odphenda: „Kade som.“

⁵ Denašla ko Eli a phenda: „Kade som. Vičinehas man?“

Ale ov odphenda: „Na vičindom tut. Dža tuke te pašlol.“ Avke geła te pašlol.

⁶ O RAJ pale vičinda pro Samuel. Ov uštıla, geła ko Eli a phenda: „Kade som, se vičinehas man.“

„Na, čhavo miro,“ phenda leske o Eli, „na vičindom tut. Ča dža tuke te pašlol.“

⁷ O Samuel le RAJES mek na prindžarelas, bo o lav le RAJESKRO leske mek na sas zjavimen.

⁸ Sar o RAJ imar tritovar vičinda pro Samuel, ov uštıla a geła le Eliske te phenel: „Kade som, se vičinehas man.“

Akor o Eli achalıla, hoj le čhavoresh vičinel o RAJ.

⁹ O Eli phenda le Samueloske: „Dža tuke te pašlol. Te pre tu pale vičinela, phen: ‚Vaker, RAJEJA. Tiro služobňikos tut šunel.‘ “ Avke o Samuel geła te pašlol pre peskro than.

¹⁰ O RAJ avla, ačhelas ode a vičinda pre leste avke sar angloda: „Samuel! Samuel!“

Ov odphenda: „Vaker, tiro služobňikos tut šunel.“

¹¹ O RAJ phenda le Samueloske: „Kerava andro Izrael ajsó vareso, hoj sakoneske, ko pal oda šunela, duňinela andro kana.

12 Oda džives domukava pro Eli savoro, so phendom pre leskri famelija - savoro le agorestar dži o koñec.

13 Kamav leske te del te džanel, hoj vaš leskro binos sudzinava leskra famelija pro furt. Bo džanelas pal o bini peskre čhavengre, hoj namištes vakerenas pre mande, ale ov lenge na dovakerelas.

14 Vašoda ilom vera le Eliskra famelijake, hoj leskre bini leske šoha na ena odmukle prekal ñisave obeti añi dari.“

15 O Samuel ačhiła te pašlol dži tosara. Palis phundrađa o vudar andre le RAJESKRO kher. Daralas te phenel le Eliske pal o videñje,

16 ale o Eli zvičinda pro Samuel: „Samuel, čhavo mirol!“

„Kade som,“ ov odphenda.

17 O Eli lestar phučła: „So tuke phenda? Mangav tut, ma garuv nič anglal ma! Mi marel tut o Del zorales, te mange zagaruveha vareso olear, so tuke phenda.“

18 Avke o Samuel leske phenda avri savoro a nič anglal leste na garuđa. Palis o Eli phenda: „Ov hino o RAJ. Mi kerel oda, so hin lačno angle leskre jakha.“

19 Sar o Samuel dobarolas, o RAJ sas leha a dojekh prorocivos le Samueloskro avelas avri.

20 Savore manuša andral o Izrael, le Danostar dži ke Beer-Šeba, sprindžarde, hoj o Samuel sas ačhado sar prorokos le RAJESTAR.

21 O RAJ pes dureder sikavelas le Samueloske andro Šilo. Delas pes leske te sprindžarel prekal peskro lav.

4

¹ O Samuel anelas o lav le RAJESKRO cale Izraeloske.

O Filištinci zvitazinen upral o Izrael

Andre oda časos gele o Izraeliti pro mariben pro Filištinci. Kerde peske taboris paš o Eben-Ezer a o Filištinci paš o Afek.

² O Filištinci pes pre lende rozačhade pro mariben. O mariben sas zoralo a o Filištinci domarde le Izraeliten a murdarde lendar vaj 4 000 muršen.

³ Sar avle pale o Izraeliti andro taboris, o vodci le Izraeloskre phučle: „Soske o RAJ adadžives domukla, hoj amen o Filištinci te domaren? Aven las peske andral o Šilo e archa le RAJESKRA zmluvakri. Avke ela o RAJ maškar amende a lela amen avri andral o vasta amare neprijatelengre.“

⁴ Avke o manuša bičhade le muršen andro Šilo a on ande pale e archa, andre savi hin e zmluva le Nekzoraleder RAJESKRI, savo bešel pro tronos upral o cherubi. O duj čhave le Eliskre o Chofni the o Pinchas avle le Devleskra zmluvakra archaha.

⁵ Sar anenas e archa le RAJESKRI andro taboris, o Izraeliti chudle avke zorales te vičinel, hoj e phuv razisaľolas.

⁶ Sar oda o Filištinci šunde, phučenas: „Oda so hin ajsi bari vika andro taboris le Hebrejengro?“

Sar pes dodžanle, hoj ode ande e archa le RAJESKRI,

⁷ Igen predarandjile a vakerenas peske: „Andre lengro taboris avla o Del!“ A phenenas: „Vigos amenge! Ajso vareso pes amenge mek na ačhila.

⁸ Jaj, namištes amenca! Ko amen šaj lela avri andral o vasta kale zorale Devleskre? Se oda hin oda Del, savo pre pušta marelas le Egipt peskre všelijake ranenca.

⁹ Aven zorale, Filištincale! Likeren tumen sar murša! Ma podden tumen, hoj te na ačhen otroka le Hebrejengre, avke sar the on sas tumare otroka. Maren tumen bi e dar!“

¹⁰ Avke o Filištinci gele pro mariben, o Izraeliti prehrajinde a sako denašelas andre peskro stanos. Prehrajinde avke bares, hoj mule 30 000 slugađa.

¹¹ E archa le Devleskri sas zaili a soduj čhave le Eliskre o Chofni the o Pinchas mule.

Le Eliskro meriben

¹² Varesavo Benjaminčanos denašla andral o mariben a mek oda džives doavla andro Šilo. O gada pre leste sas čhingerde a pro šero les sas prachos.

¹³ Sar oda murš avla, o Eli ipen užarelas pro stolkos paš o drom, bo daralas pes pal e archa le Devleskri. Sar oda murš avla andro foros a phenda, so pes ačhila, savore manuša chudle igen zorales te rovel.

¹⁴ O Eli šunda o roviben a phučla: „Oda so hin ajsi vika?“

Oda murš denašelas ko Eli, hoj leske oda te phenel.

¹⁵ Le Eliske sas imar eňavardeš the očno (98) berš a sas imar koro.

¹⁶ Oda murš phendā le Eliske: „Avav andral o mariben, denašlom odarik adadžives.“

„So pes ačhiła, čhavo miro?“ phučła lestar o Eli.

¹⁷ Ov leske odphendā: „O Izraeliti denašenas anglo Filištinci a but amare murša sas murdarde. E archa le Devleskri sas zaili a tire soduj čhave o Chofni the o Pinchas mule.“

¹⁸ Soča leperđa e archa le Devleskri, o Eli peła pal o stolkos le dumeha paš e brana, phagła e meň a muła, bo sas thulo the phuro. O Eli lidžalas o Izrael saranda (40) berš.

¹⁹ Leskri bori, le Pinchasoskri romňi, sas khabňi a sas imar lakro časos, hoj te anel pro svetos le čhavoress. Sar šundā, hoj zaile le Devleskri archa a hoj muła lake o sastro the o rom, bandiła tele a chudňa te ločhol, bo avle pre late o bare dukha.

²⁰ Sar imar merelas, phenenas lake o džuvlija, save paš late ačhenas: „Ma dara tut, uliła tuke muršoro.“ Ale oj aňi na odphenelas aňi na šunelas.

²¹ Le čhavoresske diňa nav Ichabod*, bo phendā: „E slava omukła le Izrael,“ bo ile e archa le Devleskri a muła lake o sastro the o rom.

²² Phendā: „E slava omukła le Izrael, bo zaile e archa le Devleskri.“

5

Le Devleskri archa ko Filištinci

¹ Sar o Filištinci zaile le Devleskri archa, preligende la andral o Eben-Ezer andro foros Ašdod.

---

* **4:21** Oda hin: bi e slava.

² Palis la ligende andro chramos lengre devleskro le Dagonoskro a thode la paš leste.

³ Sar o Ašdošana pre aver džives sig tosara uštîle, arakhle le Dagon čhides tele pre phuv te pašlol le mujeha angle archa le Devleskri. Avke île le Dagon a thode les te ačhel pale pre peskro than.

⁴ Sar pre aver džives sig tosara uštîle, o Dagon sas pale čhido tele a pašlolas le mujeha angle archa le RAJESKRI. Leskro šero the soduj vasta sas phagerde pre phuv pro prahos a ačhîla leske ča o felos.

⁵ Vašoda dži adadžives le Dagonoskre rašaja a savore, ko džan andre le Dagonoskro chramos andro Ašdod, na uštaren pre leskro prahos.

⁶ O RAJ igen marelas le Ašdošanen a dukhave-las len the lengre gava le vredenca.

⁷ Sar o Ašdošana dikhle, so pes kerel, phende: „Le Izraeloskre Devleskri archa našti ačhel kade ke amende, bo leskro vast zorales marel the amen the amare devles le Dagon.“

⁸ Zvičinde ke peste savore flištiņike vodcen a phučle lendar: „So keraha le Izraeloskre Devleskra archaha?“

On odphende: „Lidžan la andro foros Gat!“ Avke la ligende.

⁹ Ale soča la ande andre oda foros, o RAJ lengre diņa te šunel peskri zor a kerđa andre oda foros baro zmetkos. Marelas le vredenca savoren, le ternen the le phuren.

¹⁰ Avke bičhade le Devleskri archa andro Ekron.

Ale sar ode e archa le Devleskri avļa, o manuša andral o Ekron zvičinde: „Ande ke amende e

archa le Izraelokre Devleskri, hoj te murdaren the amen the amare manušen.“

¹¹ Avke dine te vičinel savore flištiņike vodcen a phende: „Bičhaven pale kadi archa le Izraelokre Devleskri pre lakro than, hoj te na murdarel amen aņi amare manušen.“ Calo foros sas andre meribnaskri dar, bo o RAJ lenge diņa te šunel peskri zor.

¹² Ola, ko na mule, sas dukhade le vredenca. O manuša andral oda foros avke vičinenas pre pomoca, hoj oda šundolas dži andro ņebos.

6

O Flištiņinci den pale e archa le Devleskri

¹ Le RAJESKRI archa sas andre flištiņiko phuv efa čhon.

² O Flištiņinci vičinde le rašajen the le vrašcen a phučenas lendar: „So kempel te kerel le RAJESKRA archaha? Phenen amenge, sar la te bičhavel pale pre lakro than.“

³ On odphende: „Te bičhavena pale le Izraelokre Devleskri archa, bičhaven la the le daroha vaš o binos, so kerđan. Palis sastona avri a achalona, soske tumen marelas.“

⁴ O Flištiņinci phučle: „Savi obeta kempel te bičhavel vaš amaro binos?“

On odphende: „Pandž somnakune vredi the pandž somnakune miši; vaš dojekh flištiņiko vodcas po jekh, bo odi bibach, so avla pre tumende, avla the pre tumare vodci.“

⁵ Keren le somnakastar vareso, so dičhol avke sar ola vredi the ola miši, so ničinen e phuv, a

den pačiv le Izraeloskre Devles: Talam preačhela te marel tumen, tumare devlen the tumari phuv.

⁶ Soske kamen te avel ajse zacata sar o Egiptana the o faraonos? Či na bičhade le Izraeliten avri andral o Egipt, sar pre lende o Del le Izraeloskro domukelas o dukha?

⁷ Vašoda akana pripravinen nevo verdan a len duje gurunžen, saven hin cikne a save mek šoha na cirdenas o verdan. Priphanden len ko verdan, ale lengre ciknen traden andre maštalňa.

⁸ Palš len e archa le RAJESKRI a thoven la pro verdan. O somnakune veci the o daros sar obeta vaš o binos thoven andre cikni truhlica paš e archa a muken la te džal.

⁹ Sar dikhena, hoj džala ko Bet-Šemeš, andre peskri phuv, džanena, hoj oda sas o RAJ, savo pre tumende domukla kada savoro naláčhipen. Ale sar na, akor sprindžarena, hoj oda na sas o vast le RAJESKRO pre tumende, ale hoj oda sas ča bibach.“

¹⁰ Ola murša oda avke the kerde. Ile duje gurunžen, saven sas cikne. Priphandle len ko verdan a lengre ciknen tradle andre maštalňa.

¹¹ Pro verdan thode e archa le RAJESKRI la cikňa truhlicaha, andre savi thode o somnakune miši the o somnakune vredi.

¹² O gurunňa džanas rovnones andro Bet-Šemeš, džanas rovnones, furt ručinenas a na visarenas pes aňi pre čači aňi pre balogňi sera. O flišťiňika vodci džanas pal lende dži paš e hraňica ko Bet-Šemeš.

¹³ O manuša andral o Bet-Šemeš ipen skidenas andre dolina e pšeňica. Sar dikhle e archa,

chudle te radisaľol.

¹⁴ O verdan zaačhila paš e maľa le Jozuaskri, savo sas andral o Bet-Šemeš. Ode sas baro bar. O verdan phagerde pro kašta, hoj te keren jag, a le gurumñen obetinde le RAJESKE sar labardi obeta.

¹⁵ O Leviti thode tele le RAJESKRI archa the e truhlica le somnakune vecenca pre oda baro bar. Oda džives o murša andral o Bet-Šemeš ande le RAJESKE labarde obeti the aver obeti.

¹⁶ O pandž filišćinika vodci savoro dikhle a mek oda džives pes pale visarde khere andro Ekron.

¹⁷ Kala hin o somnakune vredi, so ande o Filišćinci le RAJESKE sar daros pre obeta vaš peskre bini: jekh vaš dojekh foros - vaš o Ašdod, vaš e Gaza, vaš o Aškalon, vaš o Gat the vaš o Ekron.

¹⁸ Bičhade ajci somnakune miši, keci sas o ohradzimen fori the gava, upral save kralinenas ola pandž filišćinika kraľa. Oda baro bar, pre savo thode le RAJESKRI archa, hin dži adadžives pre maľa le Jozuaskri andral o Bet-Šemeš.

Le RAJESKRI archa andro Kirjat-Jearim

¹⁹ O RAJ murdarďa varesave muršen andral o Bet-Šemeš vaš oda, hoj dikhle andre le RAJESKRI archa. Penda ezera (50 000) manušendar mule eftavardeš (70). O manuša rovenas, hoj len o RAJ avke zorales mardă.

²⁰ O murša andral o Bet-Šemeš phućenas: „Ko šaj obačhel anglo RAJ, angle kada sveto Del? Ke kaste adarik e archa bičhavaha?“

²¹ Avke bičhade poslen, hoj te phenen le manušenge andro Kirjat-Jearim: „O Filišćinci

dine pale le RAJESKRI archa. Aven tumenge la te lel.“

7

¹ O murša andral o Kirjat-Jearim avle vaš le RAJESKRI archa a ande la andro kher ko Abinadab, savo bešelas pro brehos, a leskro čhavo o Eleazar sas ačhado, hoj la te stražinel.

O Izraeliti pes visaren pale ko Del

² E archa sas andro Kirjat-Jearim but časos – biš (20) berš. Andre oda časos pes calo Izrael visarda le rovibnaha pale ko RAJ.

³ Akor o Samuel phenda le Izraelitenge: „Te tumen visarena cale tumare jilenca ko RAJ, te tumendar odčhivena savore cudze devlen the le Aštarten, te tumen čačas oddena le RAJESKE a služinena ča leske, cirdela tumen avri andral o vasta le Filištincengre.“

⁴ Avke pestar o Izraeliti odčhide le Baalen the le Aštarten a služinenas ča le RAJESKE.

⁵ O Samuel lenge phenda: „Zvičinen savore Izraeliten andre Micpa a me man vaš tumenge modlinava ko RAJ.“

⁶ Sar pes zgele andre Micpa, cirdenas o paňi a čhorenas les avri anglo RAJ. Oda džives pes ode poscinenas a viznavinenas: „Kerđam binos anglo RAJ.“ O Samuel sas vodcas upral o Izraeliti andre Micpa.

O Filištinci prehrajinan

⁷ Sar pes o Filištinci dodžanle, hoj pes o Izraeliti zgele andre Micpa, lengre vodci pre

lende avle pro mariben. Sar pes pal oda došunde o Izraeliti, darandile lendar

⁸ a mangenas le Samuel: „Ma preačh tut te modlinel vaš amenge ko RAJ, ke amaro Del, hoj amen te cirdel avri andral o vasta le Filištincengre.“

⁹ O Samuel iła terne bakrores a obetindā les calones sar labardī obeta. Vičinelas ko RAJ a mangelas les, hoj te pomožinel le Izraelitenge, a o RAJ les šundā avri.

¹⁰ Akor, sar o Samuel anelas le RAJESKE e labardī obeta, o Filištinci pes mukle pro mariben pro Izraeliti. Ale andre oda džives o RAJ mukla andral o ņebos pro Filištinci te herminel o zorale hermišagi. On igen predarandile a o Izraeliti len domarde.

¹¹ O Izraeliti gele avri andral e Micpa a denašenas pal o Filištinci, marenas len a murdarenas. Denašenas pal lende dži paš oda than pal o Bet-Char.

¹² Akor iła o Samuel bar, ačhadā les maškar e Micpa the Šen, diña leske nav Eben-Ezer* a phendā: „Dži kade amenge pomožinelas o RAJ.“

¹³ O Filištinci sas avke zorales domarde, hoj imar buter na džanas pro mariben pre le Izraelitengri phuv, bo o Del len na domukelas, medik dživelas o Samuel.

¹⁴ O fori, so zaile o Filištinci le Ekronostar dži o Gat, sas dine pale le Izraelitenge. O Izraeliti peske ile pale peskre phuva le Filištincendar. Le Izrael sas smirom the le Amorejčanenca.

---

* **7:12** Oda hin: o bar, so pomožinel.

¹⁵ O Samuel sudzinelas o Izrael calo peskro džživipen.

¹⁶ Sako berš phirelas andro fori Betel, Gilgal the Micpa a andre savore kala fori sudzinelas le Izraeliten.

¹⁷ Palis džalas pale andre Rama, kaj sas leskro kher, a ode tiš sudzinelas le Izraeliten. Ode ačhađa le RAJESKE oltaris.

8

O Izraeliti peske mangel kralis

¹ Sar o Samuel sas imar phuro, ačhađa peskre čhaven sudcenge andro Izrael.

² Leskro ešebno čhavo pes vičinelas Joel a dujto Abijah. On sas sudci andre Beer-Šeba.

³ Ale on na kerenas avke sar lengro dad, bo kamenas te barvalol napačivalones, denas pes te prepočinel a previsarenas o čačipen.

⁴ Akor pes zgele savore vodci andral o Izrael a avle ko Samuel andre Rama.

⁵ Phende leske: „Imar sal phuro a tire čhave na keren avke sar tu. Ačhav amenge kralis, savo amen lidžala, avke sar hin savore avre naroden.“

⁶ Le Samueloske na sas pre dzeka oda, so phende: „De amen kralis, hoj amen te lidžal.“ Avke pes o Samuel modlinelas ko RAJ.

⁷ O RAJ phenda le Samueloske: „Ker savoro, so tutar o manuša mangel. Bo na dikhle tele tut, ale man, te man na kamen kraliske.“

⁸ Savore lengre skutki, so kerenas, pre oda sikaven akorestar, sar len ilom avri andral o

Egipt, dži adadžives. Omukle man a služinenas avre devleng. A the tuha avke keren.

⁹ Šun len, no ešeb lenge dovaker a phen lenge, save prava ela le kralis, savo upral lende vladñinela.“

¹⁰ Avke o Samuel savoro, so leske o RAJ vakerelas, phenda le manušenge, save lestar mangelas kralis.

¹¹ O Samuel phenda: „Le kralis, savo upral tumende vladñinela, ela pravos te kerel kada: Lela tumenge le čhaven andro mariben a thovela len maškar peskre verdana the jazdci, hoj te denašen anglal leskro verdan.

¹² Ačhavela len velitelenge upral o ezeros (1 000) abo penda (50) murša, avren bičhavela te kerel buči pre peskri mała, te skidel upre o zrnos abo te kerel o zbraňe the e vizbroj prekal leskre verdana.

¹³ Lela tumenge le čhajen, hoj leske te pripravinen o voňava masci, te taven a te peken.

¹⁴ Zalela tumenge o nekfeder mali, o viñici the o olivi a dela len peskre služobñikenge.

¹⁵ Le zrnostar the le viñicendar kidela avri e đesatına a dela peskre uradñikenge the sluhenge.

¹⁶ Lela tumenge le sluhen, le služobñičken, le nekfeder gurumñen the le somaren, hoj leske te služinen.

¹⁷ E đesatına lela the tumare stadendar a the tumen korkore leske služinena sar otroka.

¹⁸ Sar avela oda džives, hoj angle tumaro kralis, saves tumenge kidena avri, vičnena pro RAJ, hoj tumenge te pomožinel, akor pes

tumenge na dela anglal.“

¹⁹ Ale o manuša na kamenas te šunel le Samuel a phende: „Na, amen kamas, hoj upral amende te vladñinel kralis!

²⁰ Kamas te avel sar the okla narodi. Mi vladñinel upral amende kralis, savo amen lidžala a marel pes amare maribena.“

²¹ O Samuel šunda savore lava le manušengre a gela oda te phenel le RAJESKE.

²² O RAJ phenda le Samueloske: „Šun len a ačhav lenge kralis.“

Avke phenda o Samuel le Izraelitenge: „Džan savoredžene pale andre tumare fori!“

9

O Samuel pomazinel le Saul kraliske

¹ Sas jekh murš andral o benjamiňiko kmeňos, savo pes vičinelas Kiš. Leskro dad sas o Abijel, leskro o Ceror, leskro o Bechorat a leskro o Afiach.

² Le Kiš sas šukar the zoralo čhavo o Saul. Ńiko le Izraelitendar na sas ajso šukar sar ov, bo sakonestar sas jekh šero bareder.

³ Andre jekh džives o Kiš našada peskre somaren. Avke phenda peskre čhaske le Sauloske: „Le tuha jekhes le sluhendar a dža te rodel ole somaren.“

⁴ Avke on prephirde prekal o Efrajimika brehi the prekal e phuv Šališa, ale na arakhle len. Prephirde the prekal e phuv paš o Šaalim, ale na sas ode. Palis pregele prekal e phuv le Benjaminčanengri, ale aňi ode len na arakhle.

⁵ Sar pes dochudle andre phuv Cuf, o Saul phenda peskre slugaske: „Av džas pale khere, hoj te na daral miro dad akana buter pal amende sar pal o somara.“

⁶ Ale ov leske odphenda: „Užar! Andre kada foros hin jekh murš le Devleskro, saves o manuša igen likerem, bo savoro, so phenel, pes čačas the ačhel. Av džas pal leste, či amenge na phenela, save dromeha te džal.“

⁷ „Mištes,“ phenda o Saul peskre slugaske, „džas pal leste, ale so les daha? O maro amenge dogela. Nane amen nič, so te del le Devleskre muršes. Či hin amen?“

⁸ „Hin man jekh cikni rupuši minca,“ odphenda leske o slugas. „Te la dava le Devleskre muršeske, phenela amenge, save dromeha te džal.“

⁹ Andre ola dživesa, te vareko kamelas te džanel vareso le Devlestar, phenelas: „Aven džas ko vidcos!“ Bo varekana vičinenas vidcos oles, kaske pes adadžives phenel prorokos.

¹⁰ O Saul phenda le slugaske: „Mištes vakeres. Av džas pal leste.“ Avke avle andro foros, kaj bešelas oda murš le Devleskro.

¹¹ Sar džanas upre le brehoha andro foros, dikhle terne džuvlijen, save džanas pašeske. Phučle lendar: „Hin ade vidcos?“

¹² „He,“ odphende. „Akana ča džalas anglal tu. Sidar, ipen ča akana avla andro foros, bo adadžives ela pro učo than e obeta.“

¹³ Te sidarena, mek les šaj dochuden, medik na džala pro učo than te chal. O manuša na chana,

medik na avela. Sar požehñinela e obeta, akor chana. Ča džan, ipen akana les dochudena.“

¹⁴ Avke gele upre andro foros. Sar ode doavle, ipen džalal anglal lende o Samuel, savo džalal pro učo than.

¹⁵ Jekh džives angloda, sar avla o Saul, o Del sikađa le Samueloske:

¹⁶ „Tajsa, andre kajso časos, bičhavava ke tu muršes andral e benjamiñiko phuv. Oles pomazineha vodcaske upral miro izraeliko narodos. Ov les lela avri andral o vasta le Fil-ištincengre, bo me dikhlom mire manušengro pharipen a lengro roviben avla dži ke mande.“

¹⁷ Sar o Samuel dikhlá le Saul, phendá leske o RAJ: „Kada hin oda murš, pal savo tuke phendom, hoj ela kralis upral mire manuša.“

¹⁸ Palis o Saul geľa ko Samuel, savo sas andre brana, a phučľa lestar: „Phen mange, kaj bešel oda vidcos?“

¹⁹ „Oda som me,“ odphendá leske o Samuel. „Dža upre pro učo than anglal mande. Adadžives chana manca a tajsa tosara tuke odphenava pre savoreste, so kames te džanel, a avke šaj džaha tire dromeha.“

²⁰ Pal o somara, so našlile anglo trin džives, tut imar na mušines te daral, bo arakhle pes. Ale ko hin oda, pre kaste avke bares užarel calo Izrael? Či na pre tu the pre cali famelija tire dadeskri?“

²¹ Ale o Saul leske odphendá: „Me som ča Benjaminčanos. Som andral o nekcikneder izraeliko kmeños a miri famelija hiñi nekčoreder savore benjamiñike famelijendar. Sar mange kajso vareso šaj phenes?“

²² Palis o Samuel iĵa le Saul the leskre sluhas andro kher a thoĵa len te bešel pro angluno than, kaj bešenas o tranda (30) manuša, save sas viĉimen.

²³ O Samuel phendĵa le muršeske, savo kerelas le chabeneha: „De mange oda kotor mas, so tuke diĵom te garuvel pre sera.“

²⁴ Avke oda murš hazdĵna upre oda nekfeder kotor le masestar, e ĉang, a thoĵa les anglo Saul. Phendĵa: „Dikh, kada hin prekal tu. Cha, bo garuĵom tuke oda akorestar, sar viĉindom le manušen.“ Oda dĵives chalas o Saul le Samueloha.

²⁵ Sar dĵanas tele pal oda uĉo than a doavle andro foros, o Samuel iĵa le Saul andre peskro kher pro pados a vakerelas leha*.

²⁶ Ode aĉiĵla te presovel. Sar tosara vidĵisaloĵas, o Samuel viĉindĵa pro Saul: „Ušĵi, imar hin o ĉasos, hoj tut te premukav.“ Androda o Saul ušĵiĵla a geĵa le Samueloha avri.

²⁷ Sar imar sas dĵi paš o agor le foroskro, phendĵa o Samuel le Sauloske: „Phen le sluhaske, hoj te dĵal anglal“ – a o sluhas geĵa – „ale tu aĉh kade mek sikra, bo hin man prekal tu lav le Devlestar.“

10

O Saul pomazimen kraliske

¹ O Samuel iĵa cikno dĵbanocis le olivove olejoha a ĉidĵa les avri pro šero le Sauloske.

---

* **9:25** Abo: a kerĵa leske o hadĵos pro pados.

Čumidľa les a phendā: „Kaleha tut o RAJ pomazindā vodcaske upral peskro dēdictvos.

² Sar akana oddžaha mandar, arakheha paš o hrobos la Rachelakro andre phuv le Benjaminčanengri andro Celcach duje muršen, save tuke phenena: ‚O somara pes imar arakhle. Tiro dad imar na daral pal lende, ale pal tumende. Phučel: So kerava prekal miro čhavo?‘

³ Sar odarik džaha dureder, dochudeha tut ko dubiko stromos paš o Tabor. Ode dikheha trine muršen, save džana te lašarel le Devles andro Betel. Jekh lidžala trine cikne kozen, dujto trin peke mare a trito jekh cipuno gono mol.

⁴ Phenena: ‚Smirom tuke!‘ a dena tut duj mare, so lendar leha.

⁵ Palis aveha pro verchos le Devleskro Gibeā, kaj hin o taboris le Filištincengro. Sar džaha andro foros, arakheha ode but proroken, save avena tele pal o učo than, le bašavibnaha pre harfa, bubna, flauta the pre citara. On prorokinena.

⁶ Akor o Duchos le RAJESKRO pre tu zoraes avela a the tu lenca prorokineha a čerineha tut pre aver manuš.

⁷ Sar pes tuke kada savoro ačhela, ker avke, sar dikheha, hoj hin mištes, bo o Del ela tuha.

⁸ Aveha tele anglal mande andro Gilgal. Džava ode the me, hoj te anav o labarde the o smiromoskre obeti. Užareha efa džives, medik avava ke tu. Palis tuke phenava, so te kerel.“

⁹ Soča pes o Saul visardā le Samuelostar, o Del leske čerindā o jilo. Andre oda džives pes savoro ačhiľa avke, sar oda phendā o Samuel.

10 Sar avle odarik andre Gibeá, jekh partija proroka džanas anglal leste. Akor avľa the pre leste le Devleskro Duchos zorales a ov tiš lenca prorokinelas.

11 Savore, save les angloda prindžarenas a dikhle les te prorokinel, phučenás jekh avrestar: „So pes ačhila le Kišoskre čhaha? Či the o Saul hino maškar o proroka?“

12 Jekh manuš odarik phučľa: „Ko hin lengro dad?“ Akorestar chudle kavke te vakarel: „The o Saul hino maškar o proroka?“

13 Sar preačhila o Saul te prorokinel, odgeľa pro učo than.

14 Akor leskro bačis phučľa le Saulostar the le sluhastar: „Kaj všadzík sanas?“

„Rodahas le somaren,“ odphende leske. „Sar len našti arakhahas, geľam ko Samuel.“

15 O bačis phendá le Sauloske: „Phen mange, so tuke o Samuel phendá.“

16 „Phendá amenge, hoj o somara pes imar arakhle,“ odphendá o Saul peskre bačiske, ale na phendá leske, hoj les o Samuel kidňa avri kraliske.

O Saul ačhel kraliske

17 O Samuel vičinda le Izraeliten, hoj pes te zdžan jekhetane anglo RAJ andre Micpa.

18 Phendá lenge: „Kada phenel o RAJ, o Del le Izraeloskro: ‚Me tumen ilom avri andral o Egipt a zachraňindom tumen le Egiptanendar the savore kralendar, save pre tumende džanas.‘

19 Ale akana odčhidan tumendar tumare Devles, savo tumen cirdňa avri andral dojekh dukh the pharipen, a mangenas man, hoj te ačhavav

kralis upral tumende. Avke akana ačhaven tumen anglo RAJ pal tumare kmeñi the fameliji.“

²⁰ Sar o Samuel vičinda savore kmeñi andral o Izrael, o losos pela pro kmeños le Benjaminoskro.

²¹ Palis vičinda anglal le Benjaminčanen pal peskre fameliji a o losos pela pre le Matriskri famelija a palis pro Saul, le Kišoskro čhavo. Ale sar les rodenas, našti les arakhle.

²² Phučenas le RAJESTAR: „Avla ade oda murš?“

O RAJ odphenda: „Garuda pes maškar e vizbroj.“

²³ Avke o manuša ode denašle a ile les odarik avri. Sar ačhelas anglo manuša, sakonestar sas jekh šero bareder.

²⁴ O Samuel phenda savore manušenge: „Dikhen kale muršes, saves peske kidña avri o RAJ? Maškar o manuša nane ajso sar ov.“

Avke savore manuša radisaŕonas a vičinenas: „Mi dživel o kralis!“

²⁵ O Samuel palis phenda le manušenge, so hin le kraliske domuklo te kerel a so na. Zapisinda oda andro zvitkos a thođa anglo RAJ. Palis len bičhađa savoren khere.

²⁶ Sar o Saul džalas khere andre Gibeá, gele leha the zorale murša, savenge oda o Del thođa pro jilo.

²⁷ Ale varesave nalačhe manuša phende: „Sar amen ov šaj zachrañinel?“ Dikhle les tele a na ande leske ņisavo daros. Ale o Saul pes kerelas, hoj oda na šunda.

11

O Saul zvitazinel upral o Amončana

¹ Vaj pal jekh čhon pes o amoňiko krališ Nachaš rozthoda peskre muršenca paš o foros Jabeš andre phuv Gilead. Savore murša andral o Jabeš phende le Nachašiske: „Phand amenca zmluva a služinaha tuke.“

² Ale o Nachaš lenge odphenda: „Phandava tumenca zmluva, ale ča akor, te dojekheske tumendar lava avri e čači jakh. A oleha kerava ladž cale Izraeloske.“

³ O vodci ole foroskre leske phende: „De amen efa džives, hoj te bičhavas amare muršen pal calo Izrael, ale te pes na arakhela ňiko, ko amenge pomožindahas, zdaha pes tuke.“

⁴ Ola murša, save sas bičhade, doavle andre Gibeá, kaj bešelas o Saul. Sar rozvakerde le manušenge savoro, so pes ačhila, o manuša chudle zorales te rovel.

⁵ Androda o Saul avelas ipen pal e maľa peskre guruvenca a phučla: „So pes ačhila le manušenge? Soske savoredžene roven?“ Avke leske phende oda, so vakerenas o murša andral o Jabeš.

⁶ Sar oda šunda o Saul, avľa pre leste zorales le Devleskro Duchos a igen cholisalila.

⁷ Avke ila duje gurmňen a rozčhingerđa len pro kotora. Diňa len te rozbičhavel peskre poslenca pal calo Izrael, hoj te phenen: „Te pes vareko na pridela andro mariben le Sauloha the le Samueloha, kada pes ačhela leskre gurmňenca.“ Akor o manuša andral o Izrael igen

predarandile le RAJESTAR a savore jekhetane pes zgele pro mariben.

⁸ Sar len savoren zgende andro Bezek, sas lendar 300 000 murša andral o Izrael a 30 000 andral e Judsko.

⁹ Le poslenge, save avle andral o Jabeš, phendā: „Džan a phenen le muršenge andral o Jabeš, hoj tajsa, sar ela nektateder, avela e zachrana.“ Avke ola murša lenge gele oda te phenel a on radisalile.

¹⁰ O manuša phende le Nachašiske: „Tajsa pes tumenge zdaha a šaj amenca kerena, so kamena.“

¹¹ Ale o Saul pro dujto džives rozđelindā le manušen pro trin partiji a sigeder, sar vidňisalila, gele andro taboris le Amončanengro. Murdarenas le Amončanen dži o dilos, sar sas nektateder. Okla slugađa, so predžidile, pes avke rozdenašle, hoj aňi po duj džene na ačhile jekhetane.

¹² Akor o manuša phende le Samueloske: „Kaj hine ola manuša, save phende, hoj na kamen le Saul kraliske? Anen amenge ole manušen, hoj len te murdaras!“

¹³ Ale o Saul odphendā: „Adadžives na murdaraha ňikas, bo adadžives o RAJ zachraňinda le Izrael.“

¹⁴ Palis o Samuel phendā le manušenge: „Aven džas andro Gilgal a ode pale prehlasinaha le Saul amare kraliske.“

¹⁵ Avke savore manuša gele andro Gilgal a pale prehlasinde, hoj o Saul hino lengro kralis. Palis ode obetinde anglo RAJ o smiromoskre obeti a o

Saul the savore manuša andral o Izrael ode igen radisaŕonas.

12

O Samuel prevakerel ko Izraeliti

¹ Palis o Samuel phendā le Izraelitenge: „Kerđom savoro, so mandar mangenas, a ačhađom tumenge kralis.

² Akanastar tumen lidžala o kralis. Me imar phurilom a šivisalilom, ale mire čhave hine maškar tumende. Lidžavas tumen mire terňipnastar dži adadžives.

³ Kade som. Odphenen mange anglo RAJ the anglo pomazimen kralis: Či varekaske tumendar ilom gurumňora abo somaricis? Kas občorardom abo kaha thodom avri? Džavas pre varekaste zoraha? Ilom varekastar love, hoj te phandav andre o jakha? Te he, dava tumenge oda pale!“

⁴ Odphende leske: „Na! Tu na džahas pre ňikaste zoraha, aňi na thovehas ňikaha avri a aňi ňikastar na ilal nič.“

⁵ Phendā lenge: „Adadžives tumenge hino o RAJ švedkos a the leskro pomazimen kralis, hoj pre ma nič kajso na arakhlan.“

„He, hino amenge švedkos,“ phende leske.

⁶ O Samuel phendā le manušenge: „Švedkos hino o RAJ, savo ačhađa le Mojžiš le Aronoha a ligendā avri tumare daden andral o Egipt.

⁷ Akana ačhen kade, hoj tumen te sudzinav anglo RAJ pal savore leskre čačipnaskre skutki, so presikađa tumenge the tumare dadenge.

⁸ Sar avla o Jakob andro Egipt a tumare dada vičinenas ko RAJ, hoj lenge te pomožinel, bičhađa le Mojžiš the le Aron. On odarik ile avri tumare daden a thode len te bešel pre kada than.

⁹ Ale tumare dada bisterde pro RAJ, pre peskro Del, vašoda len diňa andro vasta le Siseroske, savo sas o velitelis upral o murša andral o Chacor, the andro vasta le Filištincenge the le moabike kraliske, save gele pre lende pro mariben.

¹⁰ Akor vičinenas ko RAJ, hoj lenge te pomožinel, a phenenas: ‚Binošna sam, bo omuklam le RAJES a chudňam te služinel le Baalenge the le Aštartenge. Ale akana amen cirde avri andral o vasta amare nepřijatělgre a služinaha tuke.‘

¹¹ Avke o RAJ bičhađa le Gideon*, le Barak†, le Jeftah the le Samuel, hoj tumen te cirdel avri andral o vasta tumare nepřijatělgre, save sas pašal tumende, a tumen tumenge pale šaj dživenas andro smirom.

¹² Sar dikhlān, hoj pre tumende džal o amoňiko kralis o Nachaš, phendān mange: ‚Na! Amen kamas kralis, savo amen lidžala,‘ kajte tumaro kralis sas o RAJ, tumaro Del.

¹³ Akana tumen hin kralis, saves tumenge kidňan avri a manglān. O RAJ upral tumende ačhađa kralis.

¹⁴ Te darana le RAJESTAR, te leske služinena a šunena les, te kerena oda, so tumenge phenel, te tumen the tumaro kralis džana pal o RAJ, tumaro Del, akor savoro ela mištes.

---

* **12:11** E hebrejiko čhib: Jerubaal † **12:11** E hebrejiko čhib: Bedan

15 Ale te les na šunena a na kerena oda, so tumenge phenel, akor o RAJ marela tumen the tumare kralis, avke sar marelas the tumare daden.

16 Avke ačhen kade a dikhen, sar o RAJ kerela baro znameñje angle tumende.

17 Či nane akana o časos te skidel upre e pšeñica? No me mangava le RAJES, hoj te bičhavel zoralo brišind le perumenca. A tumen achalona, sar namištes oda sas anglo RAJ, hoj tumenge manglan kralis.“

18 Avke o Samuel mangelas le RAJES a o RAJ diña zoralo brišind le perumenca. Savore manuš a chudle te daral le RAJESTAR the le Samuelostar.

19 Phende le Samueloske: „Mang le RAJES, tire Devles, vaš tire služobñika, hoj te na meras. Bo paš savore amare bini mek dothodam the oda nalačhipen, hoj peske manglam kralis.“

20 „Ma daran tumen!“ odphenda lenge o Samuel. „Kajte kerdan kajci nalačhipen, ma visaren tumen le RAJESTAR, ale služinen leske cale tumare jileha.

21 Ma džan pal aver devla, saven nane zor tumenge te pomožinel aňi tumen te zachrañinel, se on nane nič.

22 Bo o RAJ na omukela peskre manušen angle peskro baro nav, bo le RAJESKE hin pre dzeka te kerel tumendar peskre manušen.

23 Mi el mandar oda dur, hoj te kerav binos anglo RAJ oleha, hoj man preačhava te modlinel vaš tumenge. Kamav tumen the dureder te sikavel pal o lačo the čačipnaskro drom.

²⁴ Ale daran tumen le RAJESTAR a služinen leske pačivalones andral calo tumaro jilo. Ma bisteren pre ola bare skutki, so kerda prekal tumende!

²⁵ Ale te kerena dureder o bini, merena the tumare kraliha.“

13

O Samuel dovakerel le Sauloske

¹ O Saul sas imar berš kralis. Andro dujto berš, sar kralinelas upral o Izrael,

² peske kidna avri le Izraelitendar trin ezera (3 000) muršen: Duj ezera (2 000) sas le Sauloha andro Michmas the pro brehi andro Betel a ezeros (1 000) le Jonatanoha andre benjamiňiko phuv andre Gibea. Oklen bičhada khere.

³ O Jonatan gela pro filištiňika slugađa andre Geba a savore Filištinci pes pal oda došunde. Akor o Saul diňa te trubinel pro rohos andre cali phuv a phenda: „Mi šunen o Hebreja!“

⁴ Avke savore Izraeliti pes pal oda došunde, hoj o Saul murdarda le filištiňike slugaden. Aleha len o Filištinci mek buter našti avri ačhenas. O Izraeliti sas zvičimen andro Gilgal.

⁵ O Filištinci pes jekhetane zgele pro mariben pro Izraeliti. Sas len 30 000 verdana, 6 000 murša pro graja the ajci slugađa sar e poš paš o moroskro brehos. On avle andro Michmas pro vichodos le Bet-Avenostar a kerde peske ode taboris.

⁶ Sar o Izraeliti dikhle, hoj hine andro pharipen a o Filištinci hine zoraleder, garude pes andro

jaskiñi, andro cheva, mařkar o bare bara the andro chañiga.

⁷ Varesave Hebreja pregele prekal o Jordan andre phuv Gad the Gilead.

O Saul ačhiła andro Gilgal a leskre murša, save džanas pal leste, izdranas daratar.

⁸ O Saul užarelas mek efta džives, avke sar leske phendá o Samuel. Ale o Samuel na avelas andro Gilgal a o murša omukenas le Saul a rozdžanas pes.

⁹ O Saul phendá: „Anen mange e labardí the e smiromoskri obeta.“ Avke obetindá e labardí obeta.

¹⁰ Paloda, sar obetindá, avła o Samuel. O Saul džalas anglal leste, hoj les te pozdravinel.

¹¹ „S'oda kerdal?“ phučła o Samuel.

O Saul odphendá: „Dikhłom, hoj mire nipi mandar džan het a tu na avłal pre oda časos, sar mange phendal. Sar dikhłom, hoj pes o Filištinci imar zdžan andro Michmas pro mariben,

¹² phendom mange: „O Filištinci šaj aven akana pre mande andro Gilgal a me man mek na mangłom ko RAJ, hoj te avel amenca', vašoda man odvažindom me korkoro te obetinel e labardí obeta.“

¹³ „Oda, so kerdal, na sas godaver,“ phendá leske o Samuel. „Na dolíkerdal o prikazis, so tut diña o RAJ, tiro Del. Te les šundalas, o RAJ tuke the tira famelijake diñahas o krališagos upral o Izrael pro furt.

¹⁴ Ale akana imar tiro krališagos na obačhela. O RAJ peske imar arakhła muršes pal peskro jilo,

savo lidžala leskre manušen, bo na kerđal avke, sar tuke phendã.“

¹⁵ Avke o Samuel geľa andral o Gilgal andre benjamiňiko phuv Gibeã. O Saul zgeđã le muršen, save ačhile leha a sas lendar vaj šov šel (600) murša.

O Izraeliti bijal o zbraňe

¹⁶ O Saul, leskro čhavo o Jonatan the leskre murša, save sas lenca, peske kerde taboris andre Gebã, medik o Filištinci sas andro Michmas.

¹⁷ Andral o filištiniňiko taboris gele trin partiji murša, hoj te občoraren o gava. Jekh partija džalas ke Ofra andre phuv Šual,

¹⁸ dujto džalas ko Bet-Choron a trito upre pro brehos, khatar dičhol e Cebojimiko dolina the e pušta.

¹⁹ Andre ola dživesã o Filištinci na mukle ñisave kovačis te kerel peskri buči andro Izrael. Bo peske phende: „Našti domukas, hoj peske o Hebreja te keren šablĩ the kopiji.“

²⁰ Vašoda savore Izraeliti džanas ko Filištinci peske te ostrarel o pluhos, e motika, o tover abo o kosakos.

²¹ Sar kamenas te ostrarel o pluhos the e motika, počinenas vaš oda duvar ajci rupune sar vaš o tover the vaš o špicos pre paca, savaha traden le gurunňen.

²² Avke andre oda džives, sar sas o mariben, na sas šablã aňi kopija ñikas le muršendar, save sas le Sauloha the le Jonatanoha. Čã le Saul the le Jonatan sas.

²³ O Filištinci bičhade jekh partija muršen, hoj te stražinen o verchengro drom andro Michmas.

14

O Jonatan džal pro mariben pro Filištinci

¹ Andre jekh džives phendá o Jonatan, o čhavo le Sauloskro, peskre zbrojnošiske: „Av džas prekal o filištińiko taboris, so hin pre aver sera.“ Ale peskre dadeske oda na phendá.

² O Saul pes likerelas paš o foros Gibeá tel o granatoskro stromos andro Migron. Paš leste sas vaj šov šel (600) murša.

³ Akor o rašaj Achijah hordinelas o efodos. Ov sas o čhavo le Achituboskro, savo sas o phral le Ichabodoskro, savo sas o čhavo le Pinchasoskro, saveske sas dad o Eli, o rašaj le RAJESKRO andro Šilo. O nipi na džanenas pal oda, hoj o Jonatan geľa het.

⁴ Prekal o verchengro drom, pal savo kamelas o Jonatan te predžal ko filištińiko taboris, sas duj bare skali, jekhake sas Bocec a dujtonake Sene.

⁵ E skala pro severos ačhelas sar o slupos anglo Michmas a e dujto skala ačhelas pro juhos angle Geba.

⁶ O Jonatan phendá peskre zbrojnošiske: „Av predžas o taboris ole naobrezimen Filištińicengro. Ko džanel, či amenge o RAJ na pomožinela. Bo les našti zaačhavel nič, hoj amen te zachrańinel, či sam but abo frima.“

⁷ „Ker savoro avke, sar kames,“ odphendá leske o zbrojnošis. „Ča džá. Me som tuha andre savoreste.“

⁸ O Jonatan phendá: „Av, kampil pes amenge te dochudel ke ola murša a te sikavel pes lenge.“

⁹ Te amenge phenena: „Ačhen, medik na džaha ke tumende,‘ ačhaha pre oda than a na džaha upre paš lende.

¹⁰ Ale te phenena: „Aven upre paš amende,‘ akor džaha, bo ada amenge sikavela, hoj o RAJ amenge len diña andro vasta.“

¹¹ Avke pes sodujdžene sikade le Filištincenge a on lenge phende: „Dikhen, o Hebreja aven avri andral o cheva, kaj pes garude!“

¹² Androda o Filištinci vičinenas pro Jonatan the pro zbrojnošis: „Aven upre paš amende, vareso tumenge sikavaha.“

O Jonatan phenda peskre zbrojnošiske: „Av pal ma, bo o RAJ len diña andro vasta le Izraelitenge.“

¹³ O Jonatan pes cirdelas le vastenca the le pindrenca upre pre skala a leskro zbrojnošis džalas pal leste. Sar o Jonatan len marelas, o Filištinci perenas tele anglal leste a pal leste leskro zbrojnošis len murdarelas.

¹⁴ Oda sas ešebno mariben le Jonatanoskro the leskre zbrojnošiskro. Medik pregele tranda (30) metri, murdarde biš (20) muršen.

O Saul zvitazinel upral o Filištinci

¹⁵ Andro taboris, pre maľa the všadzik maškar o maņuša avľa bari dar. Predarandile the o slugađa the ola, so gele te občorarel o gava, a the e phuv razisaľiľa. Kada savoro kerđa o Del.

¹⁶ Le Sauloskre murša, save stražinenas andre benjamiňiko phuv Gibeja, dikhle, sar o Filištinci denašen upre tele sar bi e godi.

17 Akor o Saul phendā olenge, ko sas leha: „Zgenen savore muršen a dikhen, ko amarendar gela het.“ Sar ada kerde, dikhle, hoj o Jonatan the leskro zbrojnošis ode nane.

18 O Saul phendā le Achijoske: „An kade e archa le Devleskra zmluvakri.“ Bo oda časos sas e archa ko Izraeliti.

19 Medik o Saul vakerelas le rašaha, e vika andro taboris sas furt zoraleder. Vašoda phendā o Samuel le rašaske: „Muk oda avke!“

20 O Saul the savore nipi, save sas leha, pes zgele jekhetane a gele ode, kaj sas o mariben. Palis dikhle, hoj o Filištinci andre bari dar ačhile sar bi e godi a maškar peste pes murdarenas avri.

21 O Hebreja, save sas dži akor le Filištincenca, gele lenca andro taboris a pregele pale ko Izraeliti, save sas le Sauloha the le Jonatanoha.

22 Sar pes savore Izraeliti, save sas garude andro Efrajimika brehi, dodžanle, hoj o Filištinci denašle het, gele the on pro mariben.

23 Oda džives o RAJ zachrañinda le Izraeliten a o mariben sas dži paš o Bet-Aven.

O Jonatan chal o medos

24 Kajte o Izraeliti andre oda džives imar na birinenas, o Saul pre lende thođa kajsi vera: „Prekošlo ela sako, ko chala vareso dži rači sigeder, sar man pomstínava mire ñeprijatelenge!“ Avke ñiko pes le chabenestar aňi na chudňa.

25 Savore murša gele andro veš a ode všadzík sas o medos.

²⁶ Sar ode gele, zbačinde, hoj ode hin pherdo medos, ale űiko lendar na kořtolinda oda medos, bo o nipi pes daranas te prephagel le Sauloskri vera.

²⁷ Ale o Jonatan pal oda na džanelas, hoj leskro dad thođa vera pro murřa. Iľa e paca, so leste sas andro vast, a lakre agoreha ispidňa andro medos a kořtolinda les. Takoj leske řvicisařile o jakha.

²⁸ Jekh le murřendar leske phenda: „Tiro dad phenda le murřenge, hoj prekořlo ela oda, ko adadžives yareso chala. Vařoda hine o murřa unavimen.“

²⁹ O Jonatan phenda: „Miro dad thođa pre amare manuřa baro pharipen. Dikhnen, sar akana mange hin feder, soča kořtolindom sikra ole medostar.

³⁰ Ča te o murřa řaj chalehas adadžives olestar, so peske zaile le űeprijatelendar, či na ulahas o viřazstvo upral o Filiřtinci meksa bareder?“

³¹ Oda džives murdarenas o Izraeliti le Filiřtincen le Michmasostar dži ko Ajalon a o manuřa meksa buter na birinenas.

³² Andre odi bari bokh o murřa chuřile pro stadi, pro bakre, pro guruva the pro terne gurumňa, rozčhingerenas len pre phuv a chanas o mas the le rateha.

³³ Vareko le Sauloske phenda: „Dikh, o murřa keren binos anglo RAJ, bo chan o mas le rateha.“

„San napačivale le RAJESKE!“ phenda o Saul. „Kotuřinen ke ma takoj jekh baro bar.“

³⁴ Palis mek phenda: „Rozdžan tumen mařkar o manuřa a phenen lenge, hoj sako te anel ke ma peskra gurumňa abo peskre bakres. Pre kada

bar len murdarena a chana, hoj te na keren binos anglo RAJ oleha, hoj chan o mas le rateha.“

Odi rat savore manuša ande peskre gurumñen a ode len murdarde.

³⁵ Palis o Saul ačhađa le RAJESKE oltaris. Sas oda ešebno oltaris, savo leske kerđa.

³⁶ O Saul phenda le muršenge: „Aven džas rači pro Filištinci a na mukaha ñikas lendar te dživel dži tosara.“

On leske odphende: „Ker avke, sar nekfeder džanes.“

Ale o rašaj Achijah phenda: „Aven džas ešeb te phučel le Devlestar.“

³⁷ Avke o Saul phučelas le Devlestar: „Šaj džav pro Filištinci? Deha len andro vasta le Izraeloske?“ Ale o Del leske oda džives na odphenda.

³⁸ Akor o Saul vičinda le vodcen the peskre muršen a phenda lenge: „Savo binos sas adadžives kerdo, hoj amenge o Del na odphenel?“

³⁹ Avke sar dživel o RAJ, o zachrancas le Izraeloskro, kajte oda hin miro čhavo o Jonatan, mušinela te merel.“ Ale ñiko leske pre ada na phenda nič.

⁴⁰ O Saul phenda cale Izraeloske: „Ačhaven tumen pre jekh sera a me the miro čhavo o Jonatan ačhaha pre dujto sera.“

„Ker avke, sar nekfeder džanes,“ odphende o manuša le Sauloske.

⁴¹ Akor pes o Saul modlinelas ko RAJ: „Ó, Devla le Izraeloskro, soske adadžives na odphenda tire služobnikoske? Te hin o binos andre mande abo andre miro čhavo Jonatan, de amenge oda te

džanel pro Urim, ale te kerde binos o murša le Izraeloskre, de amenge te džanel pro Tumim.“ O losos sikađa pro Jonatan the pro Saul, hoj on kerde binos a na o manuša.

⁴² O Saul phendá: „Čhiven o losos maškar mande the miro čhavo Jonatan.“ A o losos sikađa pro Jonatan.

⁴³ Akor phučla o Saul le Jonatanostar: „Phen mange, so kerďal?“

Pre oda leske o Jonatan odphendá: „Ča la pacakre agoreha, so chudavas andro vast, koštolindom sikra medos. Som pripravimen te merel.“

⁴⁴ „O Del man zorales mi marel, te tu vaš oda na mereha!“ phendá o Saul.

⁴⁵ Ale o manuša phučle le Saulostar: „Či mušinel te merel o Jonatan, savo andá baro viťazstvo andro Izrael? Kada pes te na ačhel! Avke sar dživel o RAJ, na perela aňi bal pal leskro šero pre phuv! Se kada, so adadžives kerďa, kerďa le Devleha!“ O manuša kaleha zachraňinde le Jonatan, hoj na mušinda te merel.

⁴⁶ Palis o Saul preačhiľa te džal pal o Filišćinci a on gele pale andre peskri phuv.

O viťazstva le Sauloskre

⁴⁷ Sar o Saul preiľa o krališagos upral o Izrael, džalas pro mariben pre savore peskre űeprijateľa: pro Moabčana, pro Amončana, pro Edomčana, pro Filišćinci a the pro krala andral e Coba. Všadzik, kaj o Saul džalas, zviťazinelas.

⁴⁸ Marelas pes igen zorales. Zviťazinda upral o Amaleka a zachraňinda le Izrael lengre űeprijateľendar.

E famelija le Sauloskri

⁴⁹ Le Sauloskre čhave sas o Jonatan, o Jišvi the o Malki-Šua. Leskri phureder čhaj pes vičinelas Merab a e terneder Mikal.

⁵⁰ Le Sauloskri romňi sas e Achinoama, e čhaj le Achimaacoskri. O veliteľis le slugadengro sas o Abner, o čhavo le Neroskro, le Sauloskre bačiskro.

⁵¹ Le Sauloskro dad o Kiš the le Abneroskro dad o Ner sas čhave le Abijeloskre.

⁵² Medik dživelas o Saul, sas igen zorale maribena le Filištincenca. Sar o Saul dikhelas varesave zorale muršes, savo pes na daralas, pilelas les paš peskre slugađa.

15

O mariben le Amalekenca

¹ Andre jekh džives phenda o Samuel le Sauloske: „Me somas oda, kas o RAJ bičhađa, hoj tut te pomazinav kraliske upral leskre manuša upral o Izrael. Avke akana šun, so tuke phenel o RAJ:

² „Marava le Amaleken vaš oda, so kerde le Izraelitenca, hoj gele pre lende pro mariben, sar džanas avri andral o Egipt.

³ Vašoda akana dža pro Amaleka a zňičin len savoreha, so len hin. Ma muk űikas ode te dživel, ale murdar savoren: le muršen le džuvľijen, le čhavoren the olen, so pijen o kolin,

the le gurumñen, le bakren, le řaven the le somaren!“

⁴ Avke o Saul zvičinda peskre muršen andro Telaim a zgenđa len. Sas jekhetane 200 000 slugađa andral o Izrael the 10 000 murša andral e judsko phuv.

⁵ O Saul džalas peskre muršenca ko foros le Amalekengro. Garude pes andre dolina a užarenas.

⁶ Le Kenitenge phenđa: „Aven avri a oddelinen tumen le Amalekendar, hoj tumen te na murdarav jekhetane lenca. Bo tumen presikađan o lačhipen savore Izraelitenge, sar džanas avri andral o Egipt.“ Avke o Keniti lendar odgele.

⁷ O Saul geľa pro mariben pro Amaleka a marelas pes lenca le Chavilostar dži paš o Šur, so hin pro vichodos le Egiptostar.

⁸ Murdarđa savore Amaleken, ale lengre krališ le Agag mukľa te dživel.

⁹ O Saul the leskre murša na murdarde le Agag aňi le nekfeder džviren le bakrendar, gurumñendar the kozendar. Na kamenas len te zničinel, ča olen, save sas nalače the nasvale.

¹⁰ O RAJ phenđa le Samueloske:

¹¹ „Bajinav, hoj ačhadom le Saul kraliske, bo pes mandar visarđa a na šunđa mire prikazaňja.“ O Samuel igen cholisalila a cali rat zorales vičinelas ko RAJ.

¹² Paľis sig tosara ušřila a geľa pal o Saul, ale došunđa pes, hoj o Saul geľa andro Karmel, hoj peske ode te ačhavel bar pro leperiben, a paľis pes visarđa a geľa tele andro Gilgal.

¹³ Sar o Samuel avla paš o Saul, ov les pozdravinda: „O RAJ tut mi požehñinel! Kerđom oda, so mange o RAJ phenda.“

¹⁴ „A so ola bakre the gurumña, saven šunav avke te murčinel?“ phučla lestar o Samuel.

¹⁵ O Saul odphenda: „O slugađa len ande khatar o Amaleka a na murdarde len, ale mukle oda nekfeder le bakrendar the le gurumñendar, hoj oda te obetinen le RAJESKE, tire Devleske. Ale savoro aver murdarđam avri.“

¹⁶ „Čhit!“ phenda leske o Samuel. „Šun, so mange adi rat o RAJ phenda.“

„Vaker,“ odphenda o Saul.

¹⁷ „Kajte andre tire jakha salas cikno,“ phenda leske o Samuel, „salas ačhado sar nekbareder maškar o Izraeliti a o Raj tut pomazinda kraliske upral o Izrael.“

¹⁸ Palis tut o RAJ bičhađa a phenda: ‚Dža ko binošna Amaleka a mar tut lenca, medik savoren na murdareha avri.‘

¹⁹ Soske na šundal le RAJES, ale chučilal pre korist a kerđal oda, so nane le RAJESKE pre dzeka?“

²⁰ No o Saul leske odphenda: „Ale me le RAJES šundom! Gelom ode, kaj man bičhađa, andom le kralis Agag a murdarđom savore Amaleken.“

²¹ No mire murša ola nekfeder džviri na murdarde, ale ile len andro Gilgal, hoj len te obetinen le RAJESKE, tire Devleske.“

²² Ale o Samuel phenda:

„Či le RAJESKE hin buter pre dzeka o labarde abo aver obeti sar oda, hoj les te šunas?“

Te šunel le Devles hin feder sar leske te obetinel;
a te del les pačiv hin feder sar te anel o žiros le
bakrengro.

²³ Bo e vzbura hin ajsu binos sar o vražišagos
a te kerel pal peskro hin ajsu binos sar te lašarel
le modlen.

Tu tutar odčhidal o lav le RAJESKRO,
vašoda the ov tut odčhida, hoj imar te na aves
kralis.“

²⁴ O Saul phenda le Samueloske: „He, kerđom
binos. Na dolikerđom o prikazaňje le RAJESKRO
aňi tiro. Kerđom oda, so kamenas mire murša,
bo daravas lendar.

²⁵ Mangav tut, odmuk mange miro binos a av
manca pale, kamav te lašarel le RAJES.“

²⁶ „Na džava tuha pale,“ odphenda leske o
Samuel, „bo na šundal o prikazaňje le RA-
JESKRO. O RAJ tutar odlila o krališagos upral o
Izrael.“

²⁷ Sar pes o Samuel visarda, hoj te džal het,
o Saul leske zachudňa o agor le plaštorskro a
odčhindila leske.

²⁸ O Samuel phenda le Sauloske: „Kavke tutar
adadžives o RAJ odčhinda o krališagos upral o
Izrael a diňa les varekaske, ko hin feder sar tu.

²⁹ Ov, savo hin e Slava le Izraeloskri, ačhel pre
peskro lav a na čerinel oda, so phenda. Ov nane
sar manuš, savo lel pale peskro lav.“

³⁰ „Kerđom binos,“ phenda o Saul. „Ale
mangav tut! Presikav mange e pačiv anglo
phuredera the anglo Izraeliti. Av manca pale, hoj
te džav te lašarel le RAJES, tire Devles.“

³¹ Avke o Samuel geľa pale le Sauloha a o Saul
lašarelas le RAJES.

³² Palis o Samuel phenda: „Anen mange le Amalekengre kralis le Agag.“

O Agag ke leste avelas bi e dar, bo peske gondolinelas: „O meriben man imar obgeľa.“

³³ Ale o Samuel phenda: „Sar tu tira šablaha lehas le džuvľendar lengre čhaven, avke the tiri daj ela bi o čhave maškar o džuvľija!“

Avke o Samuel rozčhingerđa le Agag anglo RAJ andro Gilgal.

³⁴ Palis o Samuel geľa andre Rama a o Saul geľa khere andre Gibea.

³⁵ O Samuel imar na dikhľa le Saul dži andre peskro meriben a sas leske pharo pal leste. O RAJ igen bajinelas, hoj ačhađa le Saul kraliske upral o Izrael.

16

O David pomazimen kraliske

¹ O RAJ phenda le Samueloske: „Mek dži kana aveha smutno pal o Saul? Me lestar ilom o krališagos upral o Izrael. Akana tuke pherdžar o rohos le olejoha a dža ko Izaj, savo bešel andro Betlehem, bo jekhe leskre čhavendar mange kidňom avri kraliske.“

² O Samuel phučľa: „Sar ode šaj džav? Te pes pal oda došunela o Saul, murdarela man.“

O RAJ leske phenda: „Le tuha terňa gurumňa a pheneha: ‚Avľom te obetinel le Rajeske.‘“

³ Vičineha the le Izaj paš e obeta. Me tuke dava te džanel, so te keres. Pomazineha mange kraliske oles, kas tuke phenava.“

⁴ O Samuel kerđa avke, sar leske prikazinda o RAJ. Sar avľa andro Betlehem, o phuredera ole

foroskre predarandile a gele lestar te phučel:
„Aves andro smirom?“

⁵ „He, andro smirom,“ odphenda o Samuel.
„Avlom te obetinel le RAJESKE. Akana tumen
obžuzaren a aven manca paš e smiromoskri
obeta.“ Palis obžuzarda le Izaj the leskre čhaven
a vičinda len paš e smiromoskri obeta.

⁶ Sar ode avle a o Samuel dikhla le Eliab,
phenda peske: „Kada, so kade ačhel, hin oda
pomazimen le RAJESKRO.“

⁷ Ale o RAJ leske phenda: „Ma dikh pre oda,
sar dičhol avral a savo hino učo, bo me mange
kales na kidnom avri. Me na dikhav avke sar o
manuš, bo o manuš dikhel ča oda, so hin anglo
jakha, ale me dikhav andro jilo.“

⁸ Palis o Izaj vičinda le Abinadab a anda les ko
Samuel, ale o Samuel phenda: „Añi les peske o
RAJ na kidna avri.“

⁹ O Izaj anda angle leste le Šamah, ale ov
phenda: „Añi les peske o RAJ na kidna avri.“

¹⁰ Avke o Izaj anda angle leste peskre efa
čhaven, ale ov phenda: „Añi jekhes lendar peske
o RAJ na kidna avri.“

¹¹ Palis lestar o Samuel phučla: „Imar tut nane
buter čhave?“

„Hin man mek jekh čhavo,“ odphenda o Izaj.
„Hino le bakrenca pre mała.“

„Bičhav vaš leske,“ phenda leske o Samuel.
„Mi avel kade, bo na bešaha pašal o skamind,
medik ov na avela.“

¹² Avke bičhada vaš leske a anda les. Ov sas
lolečamengro, sas les šukar jakha the šukar

postava. Akor o RAJ phenda: „Ušti a pomazin les kraliske, bo oda hin ov.“

¹³ Avke o Samuel ila o rohos le olejoha a pomazinda les anglal savore leskre phrala a o Duchos le RAJESKRO avla pro David a ačila pre leste ole dživesestar. Palis o Samuel uštila a odgela andre Rama.

O David služinel le Sauloske

¹⁴ O Duchos le RAJESKRO odgela le Saulostar a chudña les te trapinel o nalačo duchos bičhado le RAJESTAR.

¹⁵ Akor leske phende o služobníka: „Dičhol, hoj tut trapinel o nalačo duchos bičhado le Devlestar.

¹⁶ No akana phen tire služobníkenge, hoj te arakhen varekas, ko džanel te bašavel pre citara. Sar pre tu avela o nalačo duchos le Devlestar, ov tuke bašavela a ela tuke feder.“

¹⁷ O Saul phenda le služobníkenge: „Arakhen mange manušes, savo džanel šukares te bašavel, a anen les ke mande.“

¹⁸ Akor jekh lendar phenda: „Dikhľom le Izajoskre čhas, savo džanel te bašavel. Hino odvažno andro mariben, šukar, džanel te vak-erel a o RAJ hino leha.“

¹⁹ Avke o Saul bičhađa ko Izaj le sluhen, hoj leske te phenen: „Bičhav ke mande tire čhas le David, savo hino paš o bakre.“

²⁰ O Izaj ila le somaris, thoda pre leste jekh gono mol, o maro the kozica a bičhađa ko Saul peskre čhaha le Davidoha.

²¹ Avke o David avľa ko Saul a chudňa leske te služinel. O Saul peske les zakamlá a ačhada les peskre zbrojnošiske.

²² O Saul palis diňa te phenel le Izajoske: „Mi ačhel o David ke mande, bo mange hino pre dzeka.“

²³ Kana ča avelas o nalačo duchos le Devlestar pro Saul, lelas o David e harfa. Sar bašavelas, le Sauloske sas feder, bo o nalačo duchos lestar oddžalas.

17

O David the o Golijaš

¹ O Filištinci pes zgele pro mariben paš o Socho andre Judsko. Kerde peske taboris andro Efes-Damim maškar o Socho the Azeka.

² The o Saul pes zgeľa le Izraelitenca, kerde peske taboris andre dolina Ela a rozačhade pes pro mariben pro Filištinci.

³ O Filištinci pes rozačhade pre jekh brehos a o Izraeliti pre dujto; maškar lende sas dolina.

⁴ Jekh murš, o Golijaš andral o foros Gat, avľa avri andral o filištiniško taboris. Ov sas vaj trin metri učo,

⁵ pro šero les sas bronzuňi prilba a sas pre leste urdo šupinato pancjeris le bronzostar, so važinelas penda the eфта (57) kili.

⁶ Pro pindre les sas bronzune chraňiča a pro vali e bronzuňi kopija.

⁷ O kašt leskra kopijakro sas ajso thulo sar o kašt le strojokro, pre savo pes keren o pochtana, a o trastuno špicos pre leskri kopija sas pharo

vaj efta kili. Angle leste džalas o sluhas leskre štitoha.

⁸ O Golijaš pes ačhađa a viskinelas pro izraelika slugađa: „Soske avľan a rozačhaďan tumen pro mariben? Me som Filištincos a tumen san le Sauloskre sluhi. Kiden tumenge avri muršes a mi avel tele, hoj pes manca te marel.

⁹ Te andro mariben zviťazinela a murdarela man, avaha tumare sluhi. Ale te me zviťazinava a murdarava les, tumen avena amare otroka a služinena amenge!“

¹⁰ A mek phenďa: „Adadžives andom pre ladž e armada le Izraeloskri. Bičhaven mange varekas pro mariben!“

¹¹ Sar o Saul the savore Izraeliti šunde, so phenďa o Golijaš, predarandile a izdranas daratar.

¹² O David sas o čhavo le Efraťanoskro le Izajoskro andral o judsko Betlehem, saves sas ochto čhave. Andre oda časos, sar o Saul kralinelas, sas o Izaj imar phuro a našti džalas le muršenca andro mariben.

¹³ Ale leskre trin nekphureder čhave gele le Sauloha. Ešebno pes vićinelas Eliab, dujto Abinadab a trito Šamah.

¹⁴ O David sas nekterneder čhavo. Avke ola trin nekphureder gele le Sauloha,

¹⁵ ale o David phirelas ko Saul a avelas pale khere, hoj te pašinel le dadeskre bakren andro Betlehem.

¹⁶ O Golijaš pes ačhavelas anglo Izraeliti a lašarelas pes upral lende sako tosara the raći. Kavke kerelas saranda (40) džives.

17 Jekhvar o Izaj phendā peskre čhaske le Davidoske: „Le tuha deš kili peko zrnos the kala deš mare a lidža oda tire phralenge andro taboris.

18 Kala deš cirala lidža le veliteliske upral o ezeros (1 000) slugađa. Dža, dikh, sar hin tire phralenge, a phenaha mange oda.

19 Bo gele le Sauloha the savore Izraelitena pro mariben pro Filištinci andre dolina Ela.“

20 O David sig tosara uštīla a le bakren diña jekhe pastjeriske. Palis pes pripravindā a geļa, avke sar leske phendā o Izaj, leskro dad. Andro taboris avļa ipen akor, sar pes o Izraeliti rozačhade pro mariben a sar viskinenas zorales.

21 O Izraeliti the o Filištinci pes rozačhade pro mariben jekh pre aver.

22 O David diña o chaben le stražņikoske upral o veci a denašel as ko Izraeliti. Sar ode avļa, phučelas le phralendar, sar lenge džal.

23 Medik lenca vakerelas, avļa avri le Fil-ištincendar o Golijaš, lengro angluno slugadīs andral o Gat, a pale pre lende viskinelas avke sar angloda. O David oda šundā.

24 Sar savore Izraeliti dikhle ole muršes, chudle lestar te denašel, bo igen daranas.

25 Varesavo Izraelitas phendā: „Dikhlan ole muršes, savo avļa avri? Kerel oda vašoda, hoj te anel pre ladž le Izraeliten. O kralis dela baro daros oles, ko les murdarela. Dela leske peskra čha romņake a leskri famelija na mušinel a imar te počinel o dañe.“

26 O David phučļa le muršendar, save paš leste ačhenas: „So chudela oda, ko murdarela

ole Filištincos a odlela e ladž pal o Izrael? So peske gondolinel kada naobrezimen Filištincos pal peste, hoj šaj asal avri le džide Devleskre slugađen?“

²⁷ A o manuša leske phende mek jekhvar, so chudela oda, ko murdarela le Golijaš.

²⁸ Sar šunđa le Davidoskro nekphureder phral o Eliab oda, so vakerel o David le muršenca, cholisaliła pre leste a phendā: „Soske kade avlāl? Paš kaste muklāl oda cikno stadocis pre pušta? Me prindžarav tiro baripen the tiro nalačo jilo! Avlāl kade ča vašoda, hoj te dikhes o mariben!“

²⁹ „So kerdom?“ phučła lestar o David. „Se me ča phučlom.“

³⁰ Palis pes visardā ke aver murš a the lestar oda phučła. A o manuša leske odphenenas avke sar angloda.

³¹ O murša šunde, so o David vakerelas, a gele oda te phenel le Sauloske. Avke o Saul bičađa pal leste.

³² O David phendā le Sauloske: „Rajeja miro, te na daral pes ņiko kale Filištincostar. Tiro služobňikos džala a marelā pes leha.“

³³ „Na,“ odphendā o Saul, „našti tut leha mares, se tu sal mek ternoro a ov pes marel imar ciknovarbastar.“

³⁴ Ale o David phendā le Sauloske: „Tiro služobňikos pes starinelas pal o bakrore peskre dadeskre. Te varekana avelas o levos abo medvedzis a lidžalas avri andral o stados le bakrores,

³⁵ me džavas pal leste, maravas les a cirdavas leske avri le bakrores andral o piskos. Sar pes visarelas pale pre ma, chudavas les la meñatar a maravas les dži akor, medik les na murdaravas.

³⁶ Tiro služobňikos murdarđa imar levos the medvedzis a kada naobrezimen Filištincos dop-erela tiš avke, bo asalas avri le džide Devleskre slugađen.“

³⁷ O David mek phendã: „O RAJ, savo man cirdňa avri andral o pazura le ľevoskre the medvedziskre, man cirdela avri the andral o vasta kale Filištincoskre.“

„No mištes,“ phendã o Saul le Davidoske. „Dža a o RAJ ela tuha!“

³⁸ O Saul urďa upre le David andre peskre maribnaskre gada. Pro šero leske thoďa e bronzuňi prilba a urďa leske o pancjeris.

³⁹ O David peske priphandľa e šabľa pašal o gada a kamelas andre oda te phirel, ale phares leske oda sas. Vašoda phendã le Sauloske: „Na birinav andre oda te phirel, bo na som pre oda sikado.“ A čhidã pal peste oda tele.

⁴⁰ Iľa peske e paca, kidňa peske avri pandž hladka barora andral e jarka a thoďa peske len andre peskri pastjeriko kapsica. A le prakoha*, so les sas andro vast, džalal ke oda Filištincos.

⁴¹ O Golijaš the leskro sluhas, savo leske lidžalal o štitos, džanas ko David.

⁴² Sar dikhľa pro David, asalas les avri, bo sas mek ternoro, lolečhamengro čhavo, savo dičholal mištes avri.

---

* **17:40** E šňura la cipatar, prekal savi pes čhivelas o bara.

43 O Golijaš phendá le Davidoske: „So me som rikono, hoj aves pre ma le pacenca?“ A chudña les te košel peskre devlenca.

44 Palis leske mek phendá: „Av kade paš ma, hoj te dav tiro telos te chal le čirikleng the le dzive džvirenge.“

45 O David leske odphendá: „Tu aves pre ma la šablaha, kopijaha the le oštepoha, ale me pre tu džav andro nav le Nekzoredere RAJESKRO, andro nav le Devleskro le Izraeloskre slugadengro, savestar asahas.

46 Adadžives tut dela o RAJ andre mire vasta, murdarava tut a odčhinava tuke o šero. Dava te chal le čirikleng the le dzive džvirenge o tela le filištiňike slugadengre. Avke cali phuv sprindžarela, hoj le Izraeliten hin Del.

47 Savore, save hine kade zgele, pes dodžanena, hoj le RAJESKE na kampil ko viťazstvo šabla aňi kopija, bo kada mariben hin le RAJESKRO, savo tumen dela andre amare vasta.“

48 Sar pes dochudña o Golijaš pašes ko David, o David takoj denašla pre leste pro mariben.

49 Akor o David thođa andre peskri kapsica o vast, ila odarik jekh bar a le prakoha mukla andre leste. O bar leske pregela dži andro čekat a ov peľa le mujeha pre phuv.

50 Kavke o David le prakoha the le bareha thođa tele a murdarđa le Golijaš bijal e šabla.

51 Palis o David denašla ko Golijaš a ačhila upral leste. Cirdña leske avri e šabla andral o sirimos, murdarđa les a odčhindá leske o šero.

Sar o Filištinci dikhle, hoj lengro nekzoraleder murš muľa, chudle te denašel het.

⁵² O Izraeliti the o Judejci jekhetane denašenas bara vikaha pal o Filištinci dži paš o Gat the dži paš o brani paš o Ekron. O Filištinci, saven murdarde, pašlonas pro drom, sar pes džal andro Šaarajim dži paš o Gat the paš o Ekron.

⁵³ Sar o Izraeliti preačhile te denašel pal o Filištinci, gele andre lengro taboris a ile peske odarik savoro, so mukle.

⁵⁴ O David iľa le Golijašiskro šero a liğenda les andro Jeruzalem. Leskri vizbroj peske thođa andro stanos.

⁵⁵ Sar o Saul dikhľa le David te džal avri pro mariben pro Golijaš, phučľa le Abnerostar, savo sas o veliteľis upral o slugađa: „Abner, ko hin o dad kale terne časkro?“

O Abner leske odphenda: „Avke sar džives, kralina, me čačes na džanav.“

⁵⁶ O Saul phenda: „Dodžan tut, ko hin leskro dad.“

⁵⁷ Sar o David avelas pale pal oda, sar murdarda le Golijaš, iľa les o Abner anglo Saul le Golijašiskre šereha, savo o David likerelas andro vast.

⁵⁸ O Saul lestar phučľa: „Terno muršeja, kaskro sal?“

„Me som o čhavo tire služobňikoskro le Iza-joskro andral o Betlehem,“ odphenda o David.

18

O Jonatan peske zakamel le David

¹ Paloda, sar o David dovakerda le Sauloha, o Jonatan ačila sar jekh duša le Davidoha a kamelas le David sar pes korkores.

² Andre oda džives o Saul ila le David ke peste a na domukla leske, hoj te džal pale ko dad.

³ O Jonatan phandla le Davidoha zmluva, bo kamelas les sar pes korkores.

⁴ Palis leske o Jonatan diňa pal peste o plaštos, peskre maribnaskre gada, e šabla, o lukos the o sirimos.

⁵ Le Davidoske avelas savoro avri všadzik, kaj les o Saul bičhavelas pro mariben. Vašoda les o Saul ačhađa upral peskre slugađa. Sas oda pre dzeka savore manušenge the le Sauloskre služobňikenge.

O Saul kamel te murdarel le David

⁶ Sar o David murdarda le Golijaš a avelas pale, avle avri o džuvlija andral savore izraelika fori bare gilavipnaha a khelenas anglo kralis Saul le bubnenca the le bašavibnaha pre citara the pre harfa.

⁷ O džuvlija paš o kheliben gilavenas:
„O Saul murdarda ezeren,
ale o David deš ezeren!“

⁸ Kada le Saul igen choarda, bo oda gilavipen leske na sas pre dzeka. Phenda peske: „Pal o David phenen, hoj murdarda deš ezeren (10 000) a pal ma, hoj ča ezeren (1 000). Imar ča o krališagos leske chibalinel!“

⁹ Ole dživesestar o Saul pro David dikhelas bange jakhenca.

¹⁰ Pre aver džives avla pro Saul o nalačo duchos le Devlestar avke, hoj ačila igen

choľamen andro kher. O David bašavelas pre citara avke sar furt a o Saul ľikerelas andro vast e kopija.

¹¹ O Saul peske phenda: „La kopijaha premarava le David dži ke fala.“ Čhida la kopijaha, ale o David odchučila pre sera. Oda pes ačila duvar.

¹² O Saul chudňa te daral le Davidostar, bo o RAJ sas le Davidoha, ale le Saulostar odgeľa.

¹³ Vašoda o Saul le David bičhaďa het pestar. Ačhaďa les sar velitelis upral o ezeros (1 000) slugaďa, saven o David ľidžalas andro maribena.

¹⁴ Le Davidoske avelas avri savoro, so kerelas, bo o RAJ sas leha.

¹⁵ Sar o Saul dikhľa, sar leske savoro avel avri, daralas lestar meksa buter.

¹⁶ Savore Izraeliti the Judejci peske zakamle le David, bo sas lengro vodcas, savo len ľidžalas andro maribena.

O David ačhel le Sauloskre džamutreske

¹⁷ O Saul phenda le Davidoske: „Dikh, kade hiňi miri nekphureder čhaj e Merab. Dava tuke la romňake, ča služin mange bi e dar a ľidža le RAJESKRE maribena.“ Bo o Saul peske phenda: „Te na merel mire vastestar, ale le filistiňike vastestar.“

¹⁸ Ale o David leske odphenda: „Ko som me a ko hin mire dadeskri famelija abo fajta andro Izrael, hoj te avav le kraliskro džamutro?“

¹⁹ Ale sar avľa oda časos, hoj o Saul te del peskra čha la Merab le Davidoske romňake, diňa la le Adrijeloske andral e Mechola.

²⁰ Ale leskri dujto čhaj e Mikal pes zakamla andro David. Sar oda le Sauloske phende, sas leske oda pre dzeka.

²¹ O Saul peske phenda: „Dava leske la, mi el leske sar pasca, hoj les o Filištinci te murdaren.“ Avke o Saul phenda pale le Davidoske: „Mek adadžives šaj aves miro džamutro.“

²² Palis o Saul phenda peskre služobnikenge, hoj leske te phenen: „O kralis peske tut čačes zakamla a savore leskre služobnikenge sal pre dzeka. Vašoda ačh tut leskro džamutro.“

²³ Sar vakerenas le Sauloskre služobnika le Davidoske kala lava, ov phenda: „Gondolinen tumenge, hoj man ča avke šaj ačhav le kraliskre džamutreske? Se me som čoro manuš a na som nič.“

²⁴ Palis oda o služobnika phende avri le Sauloske.

²⁵ Androda o Saul phenda: „Džan ko David a phenen leske: ‚O kralis na kamel nisave dari, ale kamel šel (100) anglune cipi le Filištincengre muršikane kotorendar, hoj pes aleha te pomstinel peskre neprijatelenge.‘ “ O Saul kamla, hoj o David te merel le filištiņike vastendar.

²⁶ O služobnika oda gele te phenel le Davidoske. Sar ada šunda, sas leske oda pre dzeka te avel le kraliskro džamutro. Mek sigeder, sar oda časos pregeľa,

²⁷ o David pes mukla pro drom peskre muršenca a murdarđa duj šel (200) Filištincen. Anda le kraliske oda, so lestar kamelas, hoj te ačhel leskro džamutro. Palis o Saul diņa peskra čha la Mikal le Davidoske romņake.

28 Sar o Saul dikhla a sprindžarda, hoj o RAJ hino le Davidoha a leskri čhaj e Mikal les kamel,

29 meksa buter daralas le Davidostar a ačhila leskro nepřijatelis pro furt.

30 O filištínika velíteľa dureder avenas pro maribena pro Izrael, ale sar pre lende avenas, o David furt zvíťazinelas buter sar okla služobníka le Sauloskre. Aleha peske kerďa o David baro nav.

19

O Saul kamel te murdarel le David

1 O Saul phenďa peskre čhaske le Jonatanoske the savore služobníkenge, hoj kamel te murdarel le David. Ale o Jonatan peske le David igen zakamla,

2 vašoda diňa leske te džanel: „Miro dad tut kamel te murdarel, de tuke tajsa tosara pozoris. Garuv tut.

3 Me džava pre maľa mire dadeha ode, kaj aveha garudo. Vakerava leha pal tu, a te man vareso dodžanava, phenava tuke.“

4 O Jonatan zaačhelas le David angle peskro dad Saul a phenelas leske: „Te na kerel o krališ binos pre peskro služobníkos pro David. Se ov tut na kerďa nič nalačo, ale oda, so kerelas, sas prekal tu igen lačo.

5 Kajte džanelas, hoj les oda šaj mol o dživipen, murdarda le Filištíncos a avke o RAJ pomožinda cale Izraeloske andro baro víťazstvo. Se korkoro oda dikhla a radisaľohas. Te ov tut na kerďa nič nalačo, soske akana kames te kerel binos oleha, hoj les murdareha? Nane tut vaš soske les te murdarel.“

⁶ O Saul šunda le Jonatan a ila vera: „Avke sar dživel o RAJ, o David na ela murdardo.“

⁷ Avke o Jonatan vičinda le David a phenda leske savore lava, so vakerelas le Sauloha. Palis les anda anglo Saul a o David leske služinelas avke sar angloda.

⁸ Sar sas pale o mariben, o David geľa andro mariben pro Filištinci a domarda savoren avke, hoj denašenas anglal leste.

⁹ Sar sas o Saul andre peskro kher a andro vast les sas kopija, avľa pre leste pale o nalačo duchos le RAJESTAR. O David bašavelas pre citara.

¹⁰ O Saul les kamľa te pridemel la kopijaha ke fala. Ale ov odčučila pre sera a e kopija pregeľa pašal leste andre fala. Odi rat o David denašla a zachraňinda pes.

O David denašel le Sauloske

¹¹ Palis o Saul bičhađa peskre muršen andro kher ko David, hoj les te stražinen a tosara les te murdaren. E Mikal, le Davidoskri romňi, leske phenda: „Te na denašeha mek adi rat, tajsa aveha murdardo.“

¹² Avke e Mikal mukľa tele le David prekal e oblaka a ov denašla a zachraňinda pes.

¹³ E Mikal palis ila le kherutne devlores, thođa les te pašlol pro hadžos, pro šero leske thođa o bala la kozatar a učharda andre la lepedaha.

¹⁴ Sar o Saul bičhađa peskre muršen, hoj te zalen le David, oj phenda: „O David hino nasvalo.“

15 Ale o Saul pale bičhađa le muršen, hoj te džan te dikhel le David, a phendǎ lenge: „Anen mange les the le hadžoha, hoj les te murdarav.“

16 Sar o murša avle pale, dikhle pro hadžos ča le kherutne devlores a pre leskro šero o bala la kozatar.

17 Akor o Saul phendǎ la Mikalake: „Soske man klamindal a muklal, hoj miro nepřijaťelis te denašel?“

E Mikal leske odphendǎ: „O David mange phendǎ: ‚Muk man te džal het, bo te man na mukeha, murdarava tut.‘ “

O David džal ko Samuel

18 Avke o David denašla a zachraňinda pes. Geľa ko Samuel andre Rama a phendǎ leske savoro, so leske kerđa o Saul. Palis o David the o Samuel gele te bešel andro Najot.

19 Sar pes o Saul došundǎ pal oda, hoj o David hino andro Najot andre Rama,

20 bičhađa le muršen, hoj le David te chuden. Ale sar ode dikhle le Samuel le prorokenca, save prorokinenas, avla the pre lende o Duchos le Devleskro a the on prorokinenas.

21 Sar oda phende le Sauloske, bičhađa avre muršen. No the on chudle te prorokinel. Avke pes ačhila the pro tritovar.

22 Palis the korkoro o Saul geľa andre Rama. Sar doavla paš e bari chaňig, savi hiňi paš o foros Sechu, phučelas, kaj hine o Samuel the o David. Vareko leske phendǎ: „Hine andro Najot andre Rama.“

23 Avke geľa andro Najot andre Rama. Ale the pre leste avla o Duchos le Devleskro, chudňa te

prorokinel a džalas dureder, medik na dogeľa dži andro Najot andre Rama.

²⁴ Čhida peske tele o gada a the ov prorokinelas anglo Samuel. Calo džives the cali rat pašlolas bi o gada. Vašoda pes vakerel: „So, the o Saul hino maškar o proroka?“

20

O Jonatan pomožinel le Davidoske

¹ Palis o David denašľa andral o Najot andral e Rama. Avľa ko Jonatan a phendä leske: „So kerdom? Savo nalačhipen abo binos? So kerdom tire dadeske, hoj man kamel te muredarel?“

² O Jonatan leske odphendä: „Oda pes šoha na ačhela! Tu na mereha! Miro dad mange phenel savoro, so kerel. Či hin oda baro vaj cikno, na garuvel oda anglal ma. Soske mange ipen kada garudahas andre? Oda pes na ačhela!“

³ Ale o David iľa vera a phendä: „Tiro dad mištes džanel, hoj arakhlom milost andre tire jakha. Vašoda peske phenel, hoj tu olestar na mušines te džanel, hoj tut te na trapines. Ale avke sar dživel o RAJ a sar tu džives, me som pašes paš o meriben.“

⁴ O Jonatan phendä le Davidoske: „Phen mange, so prekal tu šaj kerav, a me oda kerava.“

⁵ O David odphendä le Jonatanoske: „Tajsa ela inepos le Neve čhoneskro a mandar pes užarel, hoj bešava le kraliha pašal o skamind avke sar furt. Domuk mange te džal het a te garuvel pes pre maľa až dži rači paltajsaskro.“

6 Te man tiro dad rodela, phen leske: „O David man pomangla, či šaj džal sigo khere andro Betlehem, bo pes ode kerela e beršeskri chabeneskri obeta vaš cali famelija.“

7 Te phenela: „Mištes,“ tire služobňikoske pes nič na ačhela. Ale te igen cholisalola, akor šaj džanes, hoj mange kamel te ubližinel.

8 Mangav tut, presikav mange e pačiv angle vera, so manca phandlal anglo RAJ. Ale te kerdom vareso nalačo, murdar man tu korkoro. Soske man te des tire dadeske?“

9 „Kada pes na ačhela!“ odphenda leske o Jonatan. „Te man dodžanava, hoj tuke miro dad kamel te ubližinel, či tuke oda na phenava avri?“

10 O David phučla le Jonatanostar: „Ko mange dela te džanel, či tuke tiro dad odphenela cholaha?“

11 O Jonatan leske phenda: „Av džas pre mała.“ Avke gele sodujdžene pre mała.

12 Palis o Jonatan mek phenda le Davidoske: „O RAJ, o Del le Izraeloskro, mange hino švedkos, hoj paltajsaskro andre kajso časos, man dophučava mire dadeštar, a te les na ela nič pre tute, dava tuke oda te džanel.“

13 Ale te tuke miro dad kamel te ubližinel, akor man o RAJ zorales mi marel, te tuke oda na phenava avri a bičhavava tut het andro smirom. Mi el tuha o RAJ, avke sar sas mire dadeha.

14 Ale medik dživav, presikav mange e pačiv le RAJESKRI, hoj te na merav.

15 Ma preačh te presikavel e pačiv mira famelija e aňi akor, sar o RAJ pal e phuv zničinel a savore tire ňeprijateľen.“

16 Akor o Jonatan phandla zmluva le Davidoskra famelijaha a phenda: „O RAJ mi mangel avri o rat andral le Davidoskre neprijatele ngre vasta.“

17 O Jonatan pale ila vera le Davidoske, hoj les kamel, bo kamelas les avke sar pes korkores.

18 O Jonatan leske phenda: „Tajsa hin o inepos le Neve choneskro, a te na aveha pre tiro than, dikhena, hoj ode na sal.

19 Dža paltajsaskro pre oda than, kaj tut angloda garuvehas a ačh ode paš o bar Ezel.

20 Livinava pašal leste trin šipi, sar te kamlomas te trafinel andre varesoste.

21 Palis bičhavava terne čhas a phenava leske: ‚Dža! Rode ola šipi.‘ Te leske phenava: ‚O šipi hine kade paš tu, an mange len,‘ akor šaj aves. Na ačhela pes tuke nič, avke sar dživel o RAJ.

22 Ale te leske phenava: ‚O šipi hine dureder tutar,‘ akor dža het, bo korkoro o RAJ tut bičhavel.

23 A so džal pal odi vera, so peske ilam, džan, hoj o RAJ hino švedkos maškar mande the maškar tute pro furt!“

24 Avke pes o David garuda pre mała. Sar imar sas o inepos le Neve choneskro, o kralis Saul peske bešla paš o chaben.

25 Bešla peske pre peskro than paš e fala sar furt. O Jonatan bešelas anglal leste a o Abner paš o Saul, ale o David na sas pre peskro than.

26 Oda džives o Saul na phenda nič, bo phenda peske: „Mušinda pes varesoha te melarel. Hino nažužo, vašoda nane hodno kade te avel.“

27 Ale pre aver džives pal o inepos, sar sas le Davidoskro than pale prazdno, phučľa o Saul peskre čhastar le Jonatanostar: „Soske na avľa le Izajoskro čhavo aňi idž aňi adadžives paš o chaben?“

28 O Jonatan leske odphenda: „O David man igen mangelas, hoj les te mukav te džal andro Betlehem.

29 Phenda: „Muk man te džal, bo amara famelija hin e beršeskri chabeneskri obeta a miro phral man ode vičinda. A te šaj, te arakhľom milosť andre tire jakha, muk man te džal te dikhel mire phralen.‘ Vašoda na avľa paš o skamind le kraliskro.“

30 Akor o Saul cholisalĭľa pro Jonatan a phenda leske: „Tu čhavo la zacata napačivala džuvľakro!! Či me na džanav, hoj sal jekh le Izajoskre čhaha? Oda hin pre ladž tuke the tira dake!

31 Medik dživela o David pre kadi phuv, na obačheha aňi tu aňi tiro krališagos. Akana bičhav pal leste a de les te anel ke mande, bo mušinel te merel!“

32 „Soske mušinel te merel? So kerďa?“ phučľa o Jonatan peskre dadestar le Saulostar.

33 Akor o Saul čhida andre leste e kopija, hoj les te murdarel. Avke o Jonatan achalĭľa, hoj leskro dad kamel te murdarel le David.

34 Vašoda o Jonatan andre bari choli ušĭľa, geľa het pašal o skamind a pro dujto džives ole čhoneskro na chaľa nič, bo sas leske pharo pal o David, hoj leskro dad les kavke dikhľľa tele.

³⁵ Tosara pre aver džives o Jonatan geľa pre maľa, hoj pes te zdžal le Davidoha, a geľa leha the o terno čhavo.

³⁶ Phendã leske: „Dža! Rode ola šipi, so livinava.“ Medik o terno čhavo denašelas, livindã o šipos dureder lestar.

³⁷ Sar avľa pre oda than, kaj o Jonatan livindã o šipos, vičindã pre leste: „Nane o šipos dureder tutar?“

³⁸ Palis vičindã pre leste pale: „Ma ačh ode! Sidar! Denaš!“ Avke skidňa o šipi a avľa pale paš peskro raj,

³⁹ ale oda terno čhavo na džanelas, sostar džal. Džanelas olestar ča o Jonatan the o David.

⁴⁰ Palis o Jonatan diňa peskri vizbroj ole terne čhaske a phendã leske: „Dža a lidža oda andro foros.“

⁴¹ Sar oda terno čhavo geľa het, o David avľa pašal e skala, kaj pes garuvelas, a bandiľa anglo Jonatan trival le mujeha dži e phuv. Palis pes sodujdžene čumidle a jekhetane rovenas, ale o David buter.

⁴² Palis o Jonatan phendã le Davidoske: „Dža andro smirom a ma bister, savi vera peske ilam andro nav le RAJESKRO. O RAJ hino švedkos maškar mande the maškar tute, maškar miro potomstvos the maškar tiro potomstvos pro furt.“

21

O David andro Nob

¹ O David odgeľa a o Jonatan pes visardã pale andro foros.

² O David geľa ko rašaj Achimelech andro foros Nob. Sar les o Achimelech dikhľa, predarandĭľa. Geľa anglal leste a phučľa lestar: „Soske sal korkoro? Nane tuha ņiko?“

³ O David leske odphendă: „O kralis man bičhadă a phendă mange, hoj ņiko pes pal oda te na dodžanel, soske som kade. Mire muršenge imar phendom pal jekh than, kaj pes arakhaha.

⁴ Hin tut varesavo chaben? De man pandž mare, abo vareso, so tut hin.“

⁵ O rašaj leske phendă: „Aver maro man nane, ča sveto. Šaj tuke les dav, ale ča akor, te tire murša na pašlĭle le džuvľenca.“

⁶ O David leske odphendă: „Čačes tuke phenav, amen na pašlĭlam le džuvľenca. Mire murša hine furt žuže, sar džan pre kajse droma. So mek buter adadžives!“

⁷ Avke o rašaj les diňa oda sveto maro, bo aver maro ode na sas, ča ola mare, so angloda sas anglo RAJ andro Svetostankos, medik ode na thovenas neve mare.

⁸ Andre oda džives sas anglo RAJ jekh le Sauloskre služobňikendar o Edomčanos Doeg, savo sas upral leskre pastjera.

⁹ O David phučľa le Achimelechostrar: „Nane tut ade kopija abo šablă? Bo o kralis pre ma avke sidarelas, hoj mange na ilom aňi e šablă aňi ņisave aver zbraňe.“

¹⁰ O rašaj leske odphendă: „Hin ade ča e šablă le Filištincoskri le Golijašiskri, saves murdardal andre dolina Ela. Hiňi zapačardĭ andro plaštoš pal o efodos. Te kames, le tuke la, bo aver ade nane.“

„De mange la!“ phendā leske o David. „Feder latar imar aņi nane.“

O David ko kralis Achiš

¹¹ O David oda džives denašļa le Saulostar a geļa andro foros Gat ko kralis Achiš.

¹² Le Achišoske phende o služobņika: „Či oda nane o David, o kralis la phuvakro? Či na gilavenas pal leste paš o kheliben, hoj o Saul murdardā peskre ezereņ, ale o David peskre deš ezereņ?“

¹³ O David peske ilā kala lava andro jilo a chudņa pes igen te daral le kralistar Achišostar andral o Gat.

¹⁴ Avke pes chudņa te likerel paš lende avres. Medik sas andre lengre vasta, kerelas pes anglal lende, hoj hino dilino. Čarbinelas pro foroskre brani a mukelas pal e brada te čulal o šlini.

¹⁵ Androda o Achiš phendā peskre služobņikenge: „Se tumen korkore dikhen, hoj kada murš hino dilino! Soske les andan ke mande?“

¹⁶ Či man nane ade dos diline? Soske mange anen mek the kales, hoj te kerel kade diliņipena? Kale muršes kamen te anel andre miro kher?“

22

O David andre jaskiņa Adulam

¹ O David geļa het andral o foros Gat a denašļa andre jaskiņa Adulam. Sar pes pal oda došunde leskre phrala the calī famelija, gele pal leste.

² Pridine pes ke leste the savore, kas sas varesavo pharipen, abo kamenas varekaske love,

abo kas sas dukh andro jilo. Sas leha pal o štar šel (400) murša, savenge ačhila vodcas.

³ Palis o David odgeła andre moabiko Micpa a ode pomangla le moabike kralis: „Mangav tut, kralina, domuk mira dake the le dadeske, hoj te ačhen ke tumende, medik man na dodžanava, so o Del kerela prekal ma.“

⁴ Avke o David ila peskra da the le dades ko moabiko kralis a ačhile ode, medik pes ov garuvelas pro verchengre thana.

⁵ Palis o prorokos Gad phenda le Davidoske: „Ma ačh imar kade, ale dža andre Judsko.“ Avke o David geła andro veš Cheret.

O Saul murdarel le rašajen

⁶ Andre jekh džives pes o Saul došundā, hoj dikhle le David the leskre muršen. Ipen akor o Saul bešelas tel o stromos tamariška pro brehos andre Gibeā la kopijaha andro vast a leskre služobņika ačhenas pašal leste.

⁷ Avke o Saul phenda le služobņikenge: „Šunen man mištes, Benjaminčanale! Gondolinen tumenge, hoj o čhavo le Izajoskro tumen dela mali abo viņici? Abo hoj tumen ačhavela sar velitelen upral o ezeros (1 000) abo šel (100) slugađa?

⁸ Tumen savore pes sthođan pre mande! Ņiko tumendar mange na phenda, hoj miro čhavo phandla vera le Izajoskre čhaha. Aņi jekheske na sas pharo vaš mange, hoj mange te phenel, hoj miro čhavo kerđa upre mire služobņikos, hoj te rodel, kana man šaj murdarel!“

⁹ Androda o Edomčanos o Doeg, savo ačhelas maškar le Sauloskre služobníka, phenda: „Sar somas andro Nob, dikhłom ode le Izajoskre čhas, sar avła ko rašaj Achimelech, ko čhavo le Achituboskro.

¹⁰ O Achimelech mangelas le RAJES vaš o David a diňa les chaben the e šabla le Golijašiskri.“

¹¹ Avke o Saul bičhađa pal o rašaj Achimelech, pal o čhavo le Achituboskro, the pal leskri famelija, save sas tiš rašaja andral o Nob, a on savore avle ke leste.

¹² O Saul phenda: „Šun man mištes, čhavo le Achituboskro!“

„Kade som, raja miro,“ odphenda leske.

¹³ O Saul lestar phučla: „Soske tumen počoral zgelan pre mande tu the o čhavo le Izajoskro? Soske les diňan maro the šabla a privakerďan tumen vaš leste ko Del? Akana pes vzburinda a užarel pre oda, kana man šaj murdarel!“

¹⁴ O Achimelech phenda le kraliske: „Hin vareko maškar tire služobníka pačivaleder sar o David, o džamutro le kraliskro the o velitelis upral tire slugađa, saves den bari pačiv cali tiri famelija?“

¹⁵ Či oda ča adadžives ešebnovar man pri-vakeravas ko Del vaš o David? Čačes hoj na! Te na peske gondolinel o kralis vareso nalačo pal peskro služobníkos aňi pal leskri cali famelija. Se tiro služobníkos pal adi vzbura aňi na džanelas!“

¹⁶ Ale o kralis o Saul phenda le Achimelechoske: „Tu the cali tiri famelija mušinen te merel!“

17 Palis phenda peskre stražnikenge, save sas paš leste: „Džan, zalen le RAJESKRE rašajen a murdaren len, bo pomožinde le Davidoske! Kajte džanenas, hoj denašel, na phende mange oda.“

Ale o služobníka le Sauloskre na kamenas te thovel o vasta pre le RAJESKRE rašaja, hoj len te murdaren.

18 Avke o Saul phenda le Doegoske andral o Edom: „Murdar tu le rašajen!“ Oda džives o Doeg murdarda ohtovardeš the pandž (85) muršen, save hordinenas rašajiko plaštos.

19 Palis geľa andro rašajiko foros Nob a murdarda ode le muršen the le džuvljen, le čhaven the le cikne čhavoren, save pijenas o kolín, le gurumňen, le somaren the le bakren.

20 Zachraňinda pes ča o Ebjatar, o čhavo le Achimelechoskro, o vnukos le Achituboskro. Ov denašla ko David.

21 O Ebjatar phenda le Davidoske: „O Saul murdarda le RAJESKRE rašajen andral o Nob.“

22 O David leske odphenda: „Imar akor, sar ode sas o Edomčanos o Doeg, džanavas, hoj oda phenela avri le Sauloske. Me som vinnovato vaš cali tiri famelija.“

23 Ačh kade manca a ma dara tut! O Saul kamel te murdarel the tut the man, ale manca pes tuke nič na ačhela.“

23

O David zachraňinel o foros Keila

1 Andre jekh džives varesave manuša phende le Davidoske: „O Filištinci pes maren le foroha

Keila a čoren lenge o ulipen, so peske skidle upre.“

² Avke o David geľa te phučel le RAJES-TAR: „RAJEJA, šaj džav pre kala Filištinci pro mariben?“

„He,“ odphenda leske o RAJ. „Dža pro Filištinci a zachraňineha o foros Keila.“

³ Ale le Davidoskre murša phende: „Dikh, imar kade andre Judsko sam andre dar, a so mek buter, te džaha andre Keila pre armada le Filištincengri!“

⁴ Avke o David geľa pale te vakerel le RAJEHA a o RAJ leske odphenda: „Ušti a dža andre Keila, bo le Filištincen tuke dava andro vasta.“

⁵ Avke o David odgeľa peskre muršenca andre Keila pro mariben pro Filištinci, but dženen lendar murdarde a ile lenge o stadi. Avke o David zvíťazinda upral lende a zachraňinda le manušen andral e Keila.

⁶ Sar o Ebjatar, o čavo le Achimelechoskro, denašla ko David andre Keila, anda peha the o efodos.

O Saul džal pro David

⁷ Le Sauloske phende, hoj o David geľa andre Keila. O Saul phenda: „O Del les diňa andre mire vasta. Oleha, hoj geľa andre oda foros, kaj hin o brani the o zavori, pes korkoro phandľa andre.“

⁸ Avke o Saul zvíčinda peskre muršen, hoj te džan pro mariben andro foros Keila a te zalen le David leskre muršenca.

⁹ Sar pes o David došunda, hoj les o Saul kamel te zalel, phenda le rašaske le Ebjataroske: „An mange o efodos.“

10 Palis pes o David modlinelas: „Ó, RAJEJA, Devla le Izraeloskro! Tiro služobňikos šunda, hoj o Saul kamel te avel andre Keila a angle mande kamel te zničinel o foros.

11 Dena maň o manuša andral e Keila andre leskre vasta? Čačes kade avela o Saul, avke sar pes oda došunda tiro služobňikos? Ó, RAJEJA, Devla le Izraeloskro, mangav tut, odphen tire služobňikoske!“

Avke o RAJ leske odphenda: „O Saul avela.“

12 O David pale phučla: „Dinehas man the mire muršen o manuša andral e Keila andro vasta le Sauloske?“

„He, kerdehas oda,“ odphenda o RAJ.

13 Palis o David peskre šov šel (600) muršenca odgele andral e Keila a phirenas than thanestar. Sar le Sauloske phende, hoj o David geľa het andral e Keila, o Saul ode na geľa.

14 O David pes likerelas pro verchengre thana the pro brehi pre pušta Zif. Kajte o Saul džives pre dživeseste rodelas le David, o Del les na diňa leske andro vasta.

15 O David avľa pre oda, hoj o Saul pal leste džal, hoj les te murdarel, a vašoda pes likerelas paš e Chorša andre pušta Zif.

16 Akor o Jonatan, o čhavo le Sauloskro, geľa pal o David andre Chorša, hoj les andro nav le Devleskro te del zor.

17 Phenda leske: „Ma dara tut, bo miro dad o Saul pre tu na thovela o vast. Tu ačheha kraliske upral o Izrael a me avava dujto pal tu. A the miro dad o Saul džanel, hoj oda hin čačipen.“

18 Avke phandle peha sodujdžene zmluva anglo RAJ. O David ačila andre Chorša a o Jonatan geła pale khere.

19 O manuša andral o Zif avle ko Saul andre Gibeā, hoj leske te phenen: „O David pes garuvel paš amende andre Chorša pro verchengre thana; pro brehos Chachila južne le Ješimonostar.

20 Akana, kralina, kana ča tuke oda ela pre dzeka, av ke amende a amen keraha savoro pre oda, hoj les tuke te das andro vasta.“

21 O Saul phenda: „Mi požehñinel tumen o Del vaš oda, hoj mange presikaven ajsi pačiv.

22 Džan a dodžanen tumen buter. Roden mištes avri oda than, kaj pes o David garuvel, the varekas, ko les ode dikhla. Šundom, hoj hino igen vibito.

23 Preroden savore thana, kaj pes phirel te garuvel, a visaren tumen pale ke mande, sar imar mištes džanena, kaj hino. Pašis džava tumenca a te ela mek furt andre odi phuv, arakhava les, kajte mušindomas te prerodel savore judske famelijen.“

24 Avke o manuša andral o Zif gele anglal o Saul pale pre pušta Zif. Akor o David peskre muršenca sas pre pušta Maon andre phuv Araba južne le Ješimonostar.

25 O Saul peskre muršenca gele te rodel le David. Sar pes pal oda došunda o David, geła teleder a likerelas pes paš e skala pre pušta Maon. Došunda pes pal oda o Saul a džalas pal leste.

26 O Saul džalas pal jekh sera le brehoskri a o David peskre muršenca pal e dujto. O David

denašelas sig, hoj les o Saul te na dochudel. Sar imar o Saul peskre muršenca obklučinelas le David the leskre muršen, hoj len te zalen,

²⁷ avla le Sauloske te phenel jekh leskre muršendar: „Av sigo, bo o Filištinci avle andro Izrael a občoraren e phuv.“

²⁸ Avke o Saul preachiła te denašel pal o David a geła pro mariben pro Filištinci. Vašoda pes oda than vičinel „e Skala, kaj pes rozdelinde“.

24

O David mukel te dživel le Saul

¹ O David odarik geła het a likerelas pes pro verchengre thana andro En-Gedi.

² Sar o Saul avla pale andral o mariben le Filištincenca, phende leske: „O David hino pre pušta paš o En-Gedi.“

³ Avke o Saul peske iła 3 000 nekfeder muršen andral calo Izrael a džalas te rodel le David the leskre muršen pro vichodos paš o Skali le Kamzikengre.

⁴ O Saul avla ke bakrengri ohrada paš o drom, kaj sas e jaskiña. O Saul ode geła pro budaris. O David peskre muršenca sas dži palal andre jaskiña.

⁵ O murša phende le Davidoske: „Kada hin oda džives, pal savo tuke phenda o RAJ: ‚Dava tuke tire nepřijatelis andre tire vasta, hoj leha te keres, so tu kames!‘ “ Avke o David geła počoral paš o Saul a odčhinda leske kotor le plaštostar.

⁶ Ale palis le David trapinelas o svedomje vaš oda, so kerđa.

⁷ Peskre muršenge phendā: „O RAJ man mi chrañinel, hoj te kerav vareso mire rajes, le RAJESKRE pomazimen kralis. Na thovava pre leste o vast, bo hino le RAJESKRO pomazimen.“

⁸ Kale lavenca dovakerda peskre muršenge a na domukla lenge te džal pro Saul. Palis o Saul avla avri andral e jaskiña a džalas peskre dromeħa.

⁹ Palis avla avri the o David andral e jaskiña a zvičinda pro Saul: „Rajeja miro, kralina!“ Sar o Saul pes visarda, o David anglal leste bandila le mujeha dži e phuv

¹⁰ a phendā le Sauloske: „Soske šunes pro lava le manušengre, save phenen, hoj tuke kamav te ubližinel?

¹¹ Adadžives korkoro šaj dikhlal, hoj tut andre jaskiña o Raj diña andre mire vasta. Varesave džene mire muršendar pre ma ispidenas, hoj tut te murdarav, ale mange sas vaš tuke pharo a phendom: ‚Na thovava o vast pre miro raj, bo hino le RAJESKRO pomazimen.‘

¹² Ča dikh, dado miro! Likerav andro vast o kotor, so odčindom tire plaštostar. Odčindom tuke les, ale tut na murdardom. Andre kada šaj dikhes, hoj tut na kamav te murdarel aňi tuke te ubližinel. Me tut na kerdom nič, ale tu pre mande džas a kames man te murdarel.

¹³ Mi rozsudzinel o RAJ maškar mande the maškar tute a mi pomstinel pes tuke o RAJ, vašoda nalačhipen, so mange kerdal. Ale me pre tu na thovava miro vast.

¹⁴ Avke sar phenel jekh purano prislovje: ‚Ča o nalače manuša keren o nalače skutki.‘ Vašoda

me miro vast pre tu na thovava.

¹⁵ Pre kaste avla avri o izraeliko kralis? Pre kaste džal? Pro mulo rikono? Pre jekh pušum?

¹⁶ Mi rozsudzinel maškar amende o RAJ, mi phenel, kas amendar hin čačipen. Mi dikhel, mi zaačhel vaš ma a mi cirdel man avri andral tire vasta.“

¹⁷ Sar o David preačila te vakerel, phučila lestar o Saul: „Oda čačes hin tiro hangos, David, čhavo miro?“ A chudña zorales te rovel.

¹⁸ Palis phendā le Davidoske: „Tu sal spravodliveder sar me, bo presikađal mange o lačhipen, kajte me tuke kamavas te ubližinel.

¹⁹ Adadžives sikadał, savo lačno sal ke mande. O RAJ man diňa tuke andro vasta, ale tu man na murdardał.

²⁰ Te vareko arakhela peskre ňeprijatelis, mukela les ča avke te džal? Mi visarel tuke pale o RAJ oda lačhipen, so mange adadžives presikađal.

²¹ Akana imar čačes džanav, hoj tu ačheha kraliske a o izraeliko krališagos ela zoralo, sar les tu lidžaha.

²² Vašoda akana de man vera anglo RAJ, hoj na murdareha mira famelija a hoj na khoseha miro nav tele pal e phuv.“

²³ Avke o David diňa vera le Saul. Palis o Saul geła khere a o David peskre muršenca geła upre pro verchengre thana, kaj pes garuvenas.

25

O Nabal the e Abigajil

¹ Sar o Samuel muła, zgeła pes calo Izrael a rovenas pal leste. Parunde les andre leskro kher

andre Rama. Palis o David odarik geľa pre puľa Paran.

² Andre oda foros Maon sas igen barvalo murš, saves sas but khera the malı pro Karmel. Sas les 3 000 bakre the 1 000 kozi a ipen akor sas andro Karmel, kaj strihinenas leskre bakren.

³ Oda murš pes viĉinelas Nabal a leskri romņi Abigajil. Oj sas igen godaver the ŝukar, ale ov sas igen nalaĉho the bijileskro ko manuľa. Sas potomkos le Kaleboskro.

⁴ Sar pes o David pre puľa doľundľa, hoj o Nabal strihinel le bakren,

⁵ biĉhaďa deře terne murřen, savenge phendľa: „Dĵan andro Karmel a den te pozdravinel mandar le Nabal.

⁶ Phenen leske: ‚Mangav tuke savoro nekfeder! Smirom tira famelijake the smirom savoreske, so hin tiro!

⁷ Ŝundom, hoj o murľa tuke akana strihinen le bakren. Sar sas tire paľjera paľ amende, ŝoha lenge na kerďam niĉ nalaĉho a niĉ lenge na naľliľa, medik sas andro Karmel.

⁸ Phuĉ tut tire paľjerendar, on tuke phenena! Mi arakhen kala murľa miloľ andre tire jakha, bo dĵan ke tu andro laĉho dĵives. Mangav tut, de varesave dari tire sluĵobņiken the tire ĉhas le David.‘ “

⁹ Avke o murľa gele ko Nabal, phende leske savoro, so lenge phendľa o David, a uĵarenas.

¹⁰ Androda lenge o Nabal phendľa: „Ko hin o David a ko o ĉhavo le Izajoskro? Adadĵives hin but ajsle sluhi, save denařen peskre rajendar.

11 Či so? Akana majnav te lel miro maro, pañi the mas, so murdardom prekal mire murša, save strihinen le bakren, a te del oda le muršenge, pal save añi na džanav, khatar hine?”

12 Avke pes o murša visarde pale ko David a phende leske savoro, so phendā o Nabal.

13 Androda o David phendā: „Akana dojekh tumendar mi phandel pašal peste e šabla.“ Avke peske savoredžene a the o David phandle o šabli. Džanas leha štar šel (400) murša a duj šel (200) ačhile paš o veci.

14 Ale varesavo sluhās geļa te phenel la Abigailake, le Nabaloskra romñake: „Dikh, o David bičhadā le sluhēn pal e pušta, hoj te pozdravinen le Nabal, ale ov pre lende chučila avri a dophendā lenge.

15 Ola murša sas ke amende igen lačhe, šoha amenge na kerde nič nalačo a añi nič amenge na našliļa, sar samas pre maļa, kaj sas the on.

16 On amenge sas sar muros a chrañinenas amen pal savore dživesa the rača, medik pašinahās le bakren.

17 Vašoda tut mištes rozgondolin, so kereha, bo e pohroma avel pre amaro raj the pre calo leskro kher. Ale le Nabaloha pes na del te vakerel, bo ov hino igen nalačo manuš.“

18 Avke e Abigajil iļa sig duj šel (200) mare, duj cipune gone mol, o mas le pandže bakrendar, dešuefta (17) kili peko zrnos, šel (100) burñika šuke hrozni the duj šel bokela le figendar a thođa oda pro somara.

19 Le sluhenge phendā: „Džan anglal ma a me džava pal tumende.“ Ale peskre romeske le Nabaloske oda na phendā.

20 Sar džalas e Abigajil pro somaris le dromeħa, so sas pašal o verchi, arakhġa pes le Davidoha ipen akor, sar džalas tele peskre muršenca pal o verchos.

21 O David ipen phendā: „Čačes zbitočne chrañinavas savoro, so sas ole muršes pre pušta, hoj leske nič te na našġol. Akana vaš o lačhipen mange visarel o nalačhipen.

22 O Del man mi marel zorales, te mukava te dživel varekas leskre muršendar dži tosara!“

23 Sar e Abigajil dikhġa le David, avġa sig tele pal o somaris. Peġa anglal leste a bandolas dži e phuv.

24 Čiġa pes paš leskre pindre a phendā: „Prebačin tira služobničġake, rajeja miro, mi avel e vina pre mande! Domuk mange te prevakerel. Šun man avri!

25 Ma ker tuke nič ole nalačhe muršestar, bo ov hino ajso dilino sar the leskro nav Nabal* – o diliñipen hin andre leste. Tiri služobničġa na dikhġa tire terne muršen, saven bičħaġal.

26 Akana, rajeja miro, avke sar dživel o RAJ a avke sar džives tu: O RAJ tuke na domukġa te meġarel pes le rateħa, hoj les te murdares a ko-rkoro tut te pomstines tire ñeprijateľenge. Tire ñeprijateľa the ola, ko tuke kamen o nalačhipen, mi doperen avke sar the o Nabal.

27 Mangav tut, prile mandar kada daros, so

---

* 25:25 Oda hin Dilino.

tuke andom. Mi el oda pre chasna tuke the tire muršenge, save džan tuha.

²⁸ Odmuk tira služobničkake, hoj mange domuklom tuha avke te vakerel. O RAJ čačes ačhavela mire rajeske o kher, so ela pro furt, bo lidžas o maribena le RAJESKRE. Medik dživeha, te na arakhel pes pre tu nič nalačo.

²⁹ Kajte pre tu vareko gelahas, abo kamlahas tut te murdarel, tiro dživipen ela jekhetane olenca, save dživen le RAJEHA, tire Devleha. O dživipen tire nepřijatěngro ela odčhido sar andral o prakos.

³⁰ Sar o RAJ imar tuke kerela savoro lačhipen, so tuke phendā, a ačhavela tut kraliske upral o Izrael,

³¹ palis tut na šuneha namištes a na trapineha tut oleha, hoj tut korkoro pomstindal tire nepřijatěnge, hoj len murdardal. Sar o RAJ tuke presikavela o lačhipen, leper tuke pre ma, pre tiri služobnička.“

³² O David odphendā la Abigajilake: „Mi el barardo o RAJ, o Del le Izraeloskro, savo tut bičhadā adadžives angle ma.

³³ Av požehņimen vaš tiro godaveripen, bo adadžives man zlikerdal, hoj man korkoro te na pomstīnav mire nepřijatěnge a te na murdarav ole manušen.

³⁴ O RAJ, o Del le Izraeloskro, mange na domukla, hoj tuke te kerav vareso nalačo. Te na avlalas sigo anglal mande, čačes le Nabaloskre muršendar na ačhilehas űiko džido dži tosara.“

³⁵ Avke o David latar priiła o daros, savo leske andā, a phendā lake: „Dža andro smirom pale

khere. Šundom tut avri a kerava avke, sar phendal.“

³⁶ Sar e Abigajil avla khere, arakhla, hoj o Nabal ipen kerelas andre peskro kher hoscina, ajsi sar hin le kralen. Sas les lači dzeka a igen mačila. Vašoda leske dži tosara nič na phenda,

³⁷ ale sar tosara o Nabal strižbisalila, e Abigajil leske phenda savoro, so pes ačila. Jekhvarestes leske o jilo preačila te marel a ačila sar bar.

³⁸ Palis pal o deš džives o RAJ demađa le Nabal a ov muľa.

³⁹ Sar pes o David došunda, hoj o Nabal muľa, phenda: „Mi el o RAJ barardo, bo ov visarda pale le Nabaloske vaš oda, hoj mange kerđa ladž, a chudňa o počiňiben vaš peskro binos. Ov zlikerđa peskre služobňikos olestar, hoj te na kerel binos, a visarda le Nabaloskro nalačhipen pre leskro šero.“

Palis o David bičhada manušen ke Abigajil, hoj lake te phenen: „O David peske tut kamel te lel romňake.“

⁴⁰ O služobňika gele ke Abigajil andro Karmel a phende lake: „Bičhavel amen pal tute o David, bo kamel peske tut te lel romňake.“

⁴¹ Androda bandila dži e phuv a phenda: „Me som tiri služobňička a som pripravimen te thovel (morel) o pindre mire rajeskre služobňikenge.“

⁴² Avke e Abigajil sig bešla pro somaris a the peskre pandže služkenca džalas le Davidoskre sluhenca a ačila le Davidoskri romňi.

⁴³ O David peske ila romňake the la Achinoama andral o Jezreel. Soduj ačhile leskre romňija.

44 O Saul diňa peskra čha la Mikal, savi sas le Davidoskri romňi, le Paltioske, le Lajišoskre čhaske, savo sas andral o Galim.

26

O David pale mukel te dživel le Saul

¹ Varesave manuša andral e pušta Zif avle ko Saul andre Gibe a phende leske: „O David pes garuvel pro brehos Chachila paš e pušta Ješimon.“

² Avke o Saul geľa pre pušta Zif. Džanas leha 3 000 avrikidle Izraeliti, hoj te roden le David.

³ O Saul peske kerďa taboris pro brehos Chachila, paš o drom paš e pušta Ješimon. O David pes likerelas pre pušta; sar pes došundă, hoj o Saul avľa pal leste,

⁴ bičhaďa le muršen, hoj te džan te dikhel, či čačes hin ode o Saul.

⁵ Palis o David geľa pre oda than, kaj sas le Sauloskro taboris. Dikhľa o than, kaj pašľolas o Saul the o veliteľis le slugaďengro o Abner, o čhavo le Neroskro. O Saul pašľolas maškar o taboris a o murša pašal leste.

⁶ Akor o David phučľa le Achimelechostar, savo sas Chetitos, the le Abišajostar, savo sas o phral le Joaboskro a o čhavo la Cerujakro: „Ko manca avela tele paš o Saul andro taboris?“

O Abišaj phendă: „Me džava tuha!“

⁷ Avke o David the o Abišaj gele rači andro taboris a ode dikhle le Saul, sar peske pašľol a sovel. E kopija leste sas ispidľi andre phuv pašes

paš o šero a o Abner the o murša pašlonas pašal leste.

⁸ O Abišaj phendā le Davidoske: „O Del tuke adadžives diña tire ņeprijatelis andre tire vasta. Domuk mange, hoj les jekha ranaha te predemavav la kopijaha ke phuv. A dujtovar aňi na mušinava te demel!“

⁹ Ale o David leske odphendā: „Ma murdar les! Bo ko šaj thovel o vast pre le RAJESKRO pomazimen a šaj ačhel bi e vina?“

¹⁰ A o David mek phendā: „Avke sar dživel o RAJ, ča o RAJ ada šaj kerel. Či imar merela pro phuripen avke sar sako, abo džala andro mariben a ode merela.“

¹¹ Mi chraňinel man o RAJ, hoj te thovav o vast pre leskro pomazimen. Le akana leskri kopija, so hiňi paš leskro šero, the o džbanos le paňeha a av džas het!“

¹² O David ilā o džbanos the e kopija, so sas le Sauloste paš o šero, a gele het. ņiko nič na dikhľa a ņiko pal oda aňi na džanelas. Savore sovenas, bo o RAJ pre lende mukľa zoralo soviben.

¹³ Palis pregeľa o David pre dujto sera ola dolinakri a zaačhila dži upre pro verchos dur lendar.

¹⁴ Vičindā pro murša le Sauloskre the pro Abner: „Abner! Odpheneha mange?“

„Ko sal, hoj vičines pro kralis?“ phučľa o Abner.

¹⁵ O David leske odphendā: „Či na sal tu oda nekbareder murš andro Izrael? Soske na stražinehas tire rajes, tire kralis? Vareko sas

andro taboris, hoj te murdarel tire rajes, le kralis.

¹⁶ Oda, so kerđal, nane mištes. Avke sar dživel o RAJ, tu the tire murša tumenge zaslužinen te merel, bo na stražinenas tumare rajes, le RAJESKRE pomazimen kralis. Ča dikh! Kaj hiñi le kraliskri kopija the o džbanos le pañeha, so sas leste paš o šero?“

¹⁷ O Saul sprindžardā le David pal o hangos a phučļa lestar: „Sal oda tu, David, čhavo miro?“

Ov odphendā: „He, rajeja, kralina miro!

¹⁸ Soske miro raj džal pre peskro služobņikos? So kerđom ajsu nalačo? Sostar man obviñines?

¹⁹ Akana mangav tut, rajeja, kralina miro, šun peskre služobņikos! Te oda sas o RAJ, ko tut kerđa upre pre ma, akor mi prilel e voñavo obeta, ale te oda sas o manuša, mi en prekošle anglo RAJ! Bo on man čhide avri andral e phuv le RAJESKRI, andre ajsi phuv, kaj šaj lašarav ča avre devlen!

²⁰ Mangav tut, ma domuk, hoj miro rat te el avričordo pre phuv dur le RAJESTAR! Bo so avļa o izraeliko kralis te rodel jekh pušumori, avke sar vareko rodel jarabica pro verchi?“

²¹ O Saul phendā: „Kerđom binos. Av pale, David, čhavo miro! Na kerava tut nič, bo adadžives dikhľom, hoj man mukľal te dživel. Čačas somas sar dilino a kerđom igen bari chiba.“

²² „Kade hiñi le kraliskri kopija!“ odphendā leske o David. „Mi avel vareko le terne muršendar la te lel.

23 O RAJ visarela dojekheske vaš leskro spravodlišagos the pačivaliben. Ov adadžives mange tut diña andre mire vasta, ale me na kamlom te hazdel o vast pre le RAJESKRO pomazimen kralis.

24 Ajsa vzacno sar mange sas adadžives tiro dživipen, ajsa vzacno mi el the miro dživipen anglo RAJ a mi zachrañinel man andral dojekh pharipen.“

25 O Saul phenda le Davidoske: „Av požehñimen, David, čhavo miro! Savoro, so chudeha te kerel, tuke čačes avela avri!“

Palis o David geľa peskre dromeha a o Saul geľa khere.

27

O David denašel ko kralis Achiš

1 O David peske phenda: „Jekhvar man o Saul čačes kade šaj murdarel, vašoda nekfeder ela, te denašava andre flištiñiko phuv. Palis man šaj rodel o Saul pal cali izraeliko phuv, ale me leske denašava andral o vasta.“

2 Avke o David geľa peskre šov šel (600) muršenca ko Gatsko kralis Achiš, ko čhavo le Maochoskro.

3 O David the leskre murša ačhile te bešel andro Gat ko Achiš peskre famelijenca. Le Davidoha sas soduj leskre romñija, e Achinoama andral o Jezreel the e Abigajil andral o Karmel, savi sas leskri romñi pal o Nabal.

4 Sar le Sauloske phende, hoj o David denašla andro Gat, preačhilá les te rodel.

⁵ O David phendā le Achišoske: „Te arakhłom milost' andre tire jakha, de man than andre jekh cikno gavoro, hoj ode te bešav. Tiro služobnikos na mušinel te bešel paš tu andre tiro foros.“

⁶ Andre oda džives diña o Achiš le Davidoske o foros Ciklag. Vašoda hino dži adadžives o Ciklag le judske kralengro.

⁷ O David bešelas andre flištiňiko phuv berš the štar čhon.

O David džal pro mariben andro Negev

⁸ O David peskre muršenca džalas pro mariben pro Gešurčana, Gizriti the pro Amaleka, save čirleder bešenas andro phuva, prekal save pes džalas andro Šur the andro Egipt.

⁹ Sar o David džalas andre ola phuva, na mukelas aňi muršes aňi džuvla te dživel. Lelas lenge le bakren, le gurmňen, le somaren, le řaven a the lengre gada a palis džalas pale andro Achiš.

¹⁰ Sar o Achiš phučelas: „Pre kaste adadžives sanas pro mariben?“

O David odphenelas: „Samas andre pušća Negev andre judsko phuv,“ abo: „Samas andre phuv le Jerachmeelengri andro Negev,“ abo: „Samas andro Negev andre phuv le Kenitengri.“

¹¹ O David murdarelas dojekhe muršes the džuvla, hoj ňiko lendar te na džal pale andro foros Gat a te na phenel avri, so o David the leskre murša čačes kerenas. Kada hin oda, so kerelas o David prekal calo časos, sar bešelas andre flištiňiko phuv.

¹² O Achiš pačalas le Davidoske, bo peske gondolinelas: „O David ela čačes miro služobňikos pro furt, bo o Izraeliti les imar našti avri ačhen.“

28

¹ Andre oda časos o Filištinci zvičinde peskre slugađen pro mariben pro Izraeliti. O Achiš phenda le Davidoske: „Pačav, hoj achalos, hoj tu tire muršenca manca mušinen te avel andro mariben.“

² O David le Achišoske odphenda: „Tu korkoro akana dikheha, so tiro služobňikos dokazinel te kerel!“

„Igen mištes,“ phenda o Achiš le Davidoske. „Kerav tutar miro ochrancas pre calo dživipen.“

O Saul andro En-Dor

³ O Samuel muľa a calo Izrael pal leste rovelas. Parunde les andre leskro foros Rama. O Saul tradňa avri andral odi phuv savore vraščen the olen, ko privičinenas le mulen.

⁴ Sar pes o Filištinci zgele, kerde peske taboris paš o Šunem. O Saul diňa te zvičinel calo Izrael a kerde peske taboris paš o brehos Gilboa.

⁵ Sar o Saul dikhlľa e armada le Filištincengri, predarandilľa a o jilo leske chudňa zorales te marel.

⁶ O Saul phučelas le RAJESTAR, so te kerel, ale ov leske na odphenelas aňi andro sune, aňi prekal o Urim the Tumim*, aňi prekal o proroka.

⁷ Vašoda o Saul phenda peskre služobňikenge: „Arakhen mange varesava džuvľa, savi

---

* **28:6** Oda hin: le rašajengre losi.

privičinel le mulen. Me džava ke late a latar phučava.“

„Jekh ajsi džuvli hiñi andro En-Dor,“ phende leske leskre služobñika.

⁸ O Saul pes preurđa andre aver gada, hoj les te na prindžarel, a geła rači duje peskre muršenca ke odi džuvli. Phendā lake: „Privičin mange jekhe mules. Privičin mange oles, kas tuke phenava.“

⁹ E džuvli leske odphendā: „Tu mištes džanes, so kerđa o kralis o Saul, hoj tradña avri andral e phuv le vraščen the olen, save privičinenas le mulen. Soske man kames te chudel avri? Kames, hoj te merav?“

¹⁰ Avke lake o Saul iła vera pro RAJ: „Avke sar dživel o RAJ, na ačhela pes tuke nič nalačo vaš ada.“

¹¹ E džuvli lestar phučla: „Kas tuke te vičinav avri?“

„Vičin mange avri le Samuel,“ ov odphendā.

¹² Sar e džuvli dikhla le Samuel, zoraes vičinda a phendā le Sauloske: „Soske manca thođal avri? Se tu sal o Saul!“

¹³ „Ma dara tut!“ phendā lake o kralis. „So dikhes?“

„Dikhav varesave duchos te avel upre andral e phuv,“ phendā e džuvli.

¹⁴ „Sar dičhol avri?“ phučla latar.

Oj odphendā: „Avel upre varesavo phuro murš zaučardo andro plaštós.“

O Saul sprindžardā, hoj oda hin o Samuel, a bandila anglal leste dži e phuv.

¹⁵ O Samuel phendā le Sauloske: „Soske man na des smirom a vičines man kade upre?“

„Som andro baro pharipen,“ odphenda o Saul. „O Filištinci pre ma aven pro mariben, o Del pes mandar visarda a na odphenel mange aňi prekal o proroka aňi prekal o sune. Vičindom tut, hoj mange te phenes, so te kerel.“

¹⁶ Ale o Samuel leske odphenda: „Soske phučes mandar, te o RAJ korkoro pes tutar visarda a ačila tiro nepřijateljís?

¹⁷ O RAJ kerda ča oda, so prekal mande imar anglal phenda. Cirdňa tuke avri o krališagos andral o vasta a diňa les avre Izraelitaske le Davidoske.

¹⁸ Bo na šundal le RAJES a na kerđal le Amalekenca pal leskri cholí savoro, so tutar o RAJ kamelas, a vašoda tuha akana kada kerel.

¹⁹ Tut the calo Izrael dela andro vasta le Filištincenge a tu the tire čhave avena tajsa kade, kaj som me. O RAJ dela the le izraelike slugađen andro vasta le Filištincenge.“

²⁰ Jekhwareste o Saul, ajso savo sas učo, avke the pela pre phuv, bo oda, so leske phenda o Samuel, les igen darada avri. Na sas les zor, bo na čala nič calo džives the cali rat.

²¹ Sar odi džuvli dikhla, hoj o Saul igen predarandiła, avla paš leste a phenda leske: „Dikh, tiri služobnička tut šunda, a kajte mange džalas pal o dživipen, kerđom, so mange phendal.

²² Akana šun the tu tira služobnička. Anava tuke kotor maro, hoj te chas a te aves zoralo te džal pale pro drom.“

²³ Ov na kamelas a phenda: „Na kamav te chal!“

Ale leskre služobníka the odi džuvli pre leste na preačhenas te ispidel, medik len na šunda. Palis uštila pal e phuv a bešla peske pro hadžos.

²⁴ Ola džuvla sas khere thuli gurumñori. Takoj la ila a murdarda. Palis ila o aro, zaušanda o chumer a pekla o mare bi o kvasos.

²⁵ Diña oda le Sauloske the leskre služobnikenge. Sar dochale, uštile a mek odi rat gele het.

29

O Filištinci bičhaven le David het

¹ O Filištinci zvičinde savore peskre slugađen andro Afek, medik o Izraeliti peske kerde taboris paš o prameñis andro Jezreel.

² O filištiñika vodci džanas peskre slugađenca andro partiji po šel (100) the po ezeros (1 000) a o David peskre muršenca džalas pal lende jekhetane le Achišoha.

³ O filištiñika velitelja phučle: „So ade keren kala Hebreja?“

O Achiš lenge odphenda: „Se oda hin o David, o služobnikos le kraliskro le Sauloskro andral o Izrael, savo hino imar buter sar berš manca. Akorestar, sar avla ke ma, dži adadžives na arakhlom nič nalačo pre leste.“

⁴ Ale o filištiñika velitelja cholisalile pro Achiš a phende leske: „Bičhav kale muršes het. Mi džal pale pro than, so les diňal. Te na avel amenca pro mariben, bo sar pes maraha, šaj pes visarel pre amende. Se soha ela buter pre dzeka peskre rajeske, te na oleha, hoj leske dela amare odčhimen šere?“

⁵ Nane ov oda David, pal savo pes gilavelas paš o kheliben, hoj o Saul murdarđa peskre ezeren, ale o David peskre deš ezeren?“

⁶ O Achiš vičinda le David a phenda leske: „Avke sar dživel o RAJ, čačes sal pačivalo manuš a ulomas rado, te manca phirdalas andro maribena. Ole dživesestar, kanastar ke ma avlal, pre tu dži adadžives na arakhlom nič nalačo. Ale le vodcenge na sal pre dzeka.

⁷ Vašoda visar tut pale a dža andro smirom. Ma ker nič, so nane pre dzeka le filištiňike vodcenge.“

⁸ „So ajsjo kerdom, hoj našti džav andro mariben pro űeprijateľa mire rajeskre the kraliskre?“ phučla o David le Achišostar. „So šaj phenes pre ma, pre tiro služobňikos, akorestar, sar tuke chudňom te služinel, dži adadžives?“

⁹ O Achiš leske odphenda: „Me džanav. Se sal mange pre dzeka sar le Devleskro aňjelos. Ale o filištiňika vodci phende: ‚Našti džas amenca pro mariben.‘

¹⁰ Vašoda ušti tajsa sigeder, sar vidňisaľola, a dža het the tu the tire rajeskre služobňika.“

¹¹ Avke o David peskre muršenca sig tosara uštile a gele pale andre filištiňiko phuv. Ale o Filišćinci džanas andro Jezreel.

30

O David dochudel savoro pale le Amalekendar

¹ Pro trito džives o David doavľa peskre muršenca andro Ciklag. Ale medik sas het, avle o Amaleka pro mariben andro Negev the andro Ciklag; o foros Ciklag domarde a labarde avri.

² Zaile odarik le džuvlen the savoren, ko ode sas, le ternen the le phuren. Ńikas lendar na murdarde, ča len ile het a gele peskre dromeha.

³ Sar avla o David peskre muršenca andro Ciklag, dikhla, hoj hino avrilabardo a hoj o Amaleka ligende het lengre romņijen, čhaven the čhagen.

⁴ O David the o murša, save leha sas, chudle zorales te rovel a rovenas ajci, hoj len imar aňi na sas buter zor te rovel.

⁵ Zaile the le Davidoskre soduje romņijen: La Achinoama andral o Jezreel the la Abigajil andral o Karmel, la romňa pal o Nabal.

⁶ O David pes prekal ada dochudňa andro baro pharipen, bo leskre murša peske vakerenas pal oda, hoj les kamen te murdaren le barenca. Dojekheske lendar sas pharo andro jilo pal peskre čhave. Ale o David arakhla zor andro RAJ, peskro Del.

⁷ O David phendă le rašaske le Ebjataroske, le Achimelechoskre čhaske: „An mange o efodos!“ Avke leske les o Ebjatar andă

⁸ a o David phučelas le RAJESTAR: „Šaj džav pal ola živaňa, so amen občorarde? Dochudava len?“

O RAJ odphendă: „He, dža pal lende, dochudeha len a zachraňineha savoren, kas tuke zaile.“

⁹ Avke o David geľa šov šel (600) muršenca, save leha džanas. Sar dogele paš o paňi Besor, varesave lendar ode zaačhile.

¹⁰ O David džalas dureder pal o Amaleka ča štar šel (400) muršenca a duj šel murša ode

ačhile, bo na birinenas te džal dureder prekal o paňi Besor.

¹¹ Pre maľa arakhle varesave Egiptanos a ande les ko David. Dine les maro, paňi,

¹² kotor bokeli le figendar the duj konarica šuke hrozni. Sar chaľa, takoj avľa ke peste, bo imar trin džives the trin rača nič na chaľa aňi na piľa.

¹³ O David lestar phučľa: „Ko hin tiro raj? Khatar sal?“

Ov leske odphenda: „Som andral o Egipt, som otrokos jekhe Amalekoskro. Sar anglo trin džives nasvalilom, miro raj man mukľa kade.

¹⁴ Džahas pro maribena andre phuv le Keretanengri pro juhos andre Judsko the andre phuv le Kaleboskri a zlabardam avri o foros Ciklag.“

¹⁵ „Šaj man lidžas ke ola slugada?“ phučľa lestar o David.

Ov leske odphenda: „Le vera pro Del, hoj man na murdareha a na deha man andro vasta mire rajeske. Palis tut ke odi partija lidžava.“

¹⁶ Avke les ligenda ode. Sar avle ode, o Amaleka sas rozchide pal calo oda than. Chanas, pijenas a mulatinenas, bo peske zaile but veci andral e filištiňiko the andral e judsko phuv.

¹⁷ O David len murdarelas tosarastar dži rači pre aver džives. Niko lendar na denašla, ča štar šel (400) terne murša, save bešle pro řavi a denašle het.

¹⁸ O David zachraňinda savoro, so o Amaleka zaile, a the peskre duje romňijen.

19 Ņiko lendar na chibalinelas; aņi o terne aņi o phure, aņi o muršora aņi o čhajora. O David dochudņa pale savoro, so lenge o Amaleka zaile.

20 O David ila savore bakren the gurumņen. A ola, save tradenas o stados anglal leste, phene-nas: „Kada hin le Davidoskri korist!“

21 Palis o David avļa ke ola duj ņel (200) murša, save sas ajse strapimen, hoj leha na birinenas dureder te džal, a saven mukļa paš o paņi Besor. On avle anglo David the anglal leskre murša, hoj pes lenca te arakhen. Sar o David doavļa paš lende, phučļa lendar, sar lenge sas.

22 Ale savore nalače the nagodaver murša, save džanas le Davidoha, phende: „Ola, ko na avle amenca, na chudena nič olestar, so peske zailam. Ale sako chudela pale ča peskra romņa the peskre čhaven. Mi len peske len a mi džan het!“

23 Ale o David phendā: „Phralale mire, ma keren avke oleha, so amenge o RAJ diņa. Ov amen zachraņinda a diņa amenge andro vasta le živaņen, save pre amende avle.

24 Amen tumen naštī ņunas andre kadi veca. Bo ajso kotor, savo chudela oda, ko avļa andro mariben, chudela the oda, ko ačhila te stražinel o veci. Savore chudena jednakones.“

25 Akorestar oda avke the kerenas. O David kerda olestar zakonos, so pes dolikerel andro Izrael dži adadžives.

26 Sar avļa o David andro Ciklag, bičhađa olestar, so peske zaile, le judske vodcenge, so sas leskre prijateļa. Diņa lenge te phenel: „Bičhavav tumenge o daros olestar, so peske zailam le RAJESKRE ņeprijatelendar.“

27 Bičhađa oda olenge, ko bešen andro fori
Betel, Ramot-Negev, Jatir,

28 Aroer, Sifmot, Eštemoa

29 the Rachal; bičhađa oda the olenge, ko
bešenas andro fori le Jerachmeelengre the le
Kenitengre

30 a the olenge, save bešenas andro fori
Chorma, Bor-Ašan, Atach

31 the Hebron. O David oda bičhađa pre savore
thana, pre save phirelas peskre muršenca.

31

O meriben le Sauloskro the leskre čhavengro

1 O Filištinci pes marenas le Izraelitenca. O
Izraeliti lendar denašle a but lendar sas mur-
darde pro verchos Gilboa.

2 O Filištinci denašenas pal o Saul the pal
leskre čhave a murdarde le Jonatan, le Abinadab
the le Malki-Šua.

3 O mariben pašal o Saul zoraľolas a dochudle
les o lukostrelci. Livinde les a zoraľes les
dukhade.

4 Avke o Saul phenda peskre zbrojnošiske:
„Cirde avri e šabľa a murdar man sigeder, sar
avena ola naobrezimen, hoj man te na predemen
a te na keren mange ladž.“

Ale leskro zbrojnošis oda na kamelas te kerel,
bo igen daralas. Avke o Saul iľa peskri šabľa a
čhiđa pes pre late.

5 Sar o sluhas dikhľa, hoj o Saul hino mulo, the
ov pes čhiđa pre šabľa a muľa leha.

⁶ Avke andre oda džives mule jekhetane o Saul, leskre trin čhave, leskro zbrojnošis the savore leskre murša.

⁷ Sar dikhle o Izraeliti pre dujto sera la dolinakri Jezreel the pro vichodos le Jordanoskro, hoj o Izraeliti pes rozdenašle a hoj o Saul the leskre čhave mule, the on denašle a omukle peskre fori. Avke o Filištinci avle a zaile peske ola fori.

⁸ Pre aver džives pal o mariben o Filištinci avle te občorel olen, save sas mule, a arakhle ode le Saul the leskre trine čhaven pro verchos Gilboa.

⁹ Le Sauloske odčhinde o šero, ile leske e vizbroj a dine oda te hordinel pal e filištiňiko phuv. Kada hiros dine te džanel andro chramos lengre modlengro the maškar o nipi.

¹⁰ Le Sauloskri vizbroj thode andro chramos la Aštartakro a leskro felos figinde pro muros le foroskro Bet-Šan.

¹¹ Sar pes o manuša andral o Jabeš-Gilead došunde, so o Filištinci kerde le Sauloha,

¹² džanas savore zorale murša cali rat andro Bet-Šan, hoj pal o muros le foroskro te len tele o felos le Sauloskro the o fela leskre čhavengre. Sar avle andro Jabeš, o fela labarde,

¹³ lengre kokala thode andro hrobos tel o stromos tamariška paš o Jabeš a efa džives pes poscinenas.

**Le Devleskero Lav Andre Romaňi Čhib,
Slovensko 2022**
**Romani, Carpathian: Le Devleskero Lav Andre
Romaňi Čhib 2022 (New Testament+)**

copyright © 2019 The Word for the World International and The Word
for the World Slovakia

Language: Romanes (Romani, Carpathian)

Contributor: Eastern European Mission

Eastern Slovak Romani Bible

The Word for the World International

Eastern Slovak Romani belongs to the larger cluster of dialects designated 'Carpathian Romani.' The Roma people of Slovakia and the Czech Republic can read and understand the printed text. The audio is also understood by Roma in parts of Poland, Ukraine, and Romania.

Audio of the New Testament is available and that of the Old Testament is expected by the end of 2023.

The text and audio are accessible on YouVersion, Bible.com, Biblia.sk, Bible.is, <https://romani.global.bible>; etc. A standalone app can be downloaded from GooglePlay: search for E Biblia Andre Romani Chib.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-12-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 15 Apr 2023

fb4d190f-4308-5aa8-bddb-58d53f07d849